

Jaarstukken

Laborijn 2017

Voorwoord

Het tweede jaar van Laborijn ligt alweer achter ons. Een jaar waarin opnieuw stevig is gebouwd aan onze organisatie en dienstverlening. Want zoals het met veel fusies gaat: 'Je doet het niet zomaar even'. Zo is in 2017 veel energie gestoken in de inrichting van onze organisatie. Sinds begin 2017 werkt iedere Laborijner in een Laborijn-functie, waarvoor in 2016 een uitgebreid traject is gevolgd. Eind 2017 zijn we gestart met de evaluatie van ons functie- en loongebouw. Want dat kenmerkt Laborijn: we willen niet eindeloos pionieren, we willen de dingen goed doen en ook zo snel mogelijk weten of we het goed doen. Zo niet, dan stellen we bij.

Op veel terreinen is dit 'goed doen' in 2017 gelukt. In onze organisatie zelf hebben we veel punten op de i weten te zetten. Ook hebben we in 2017 gewerkt aan onze dienstverlening. Zoals aan onze Laborijn-aanpak om inwoners zo snel mogelijk aan werk te helpen. Diverse pilots en proefprojecten hebben onze Laborijners in 2017 opgezet, om te komen tot dé unieke Laborijn-manier. Een mooi voorbeeld is de Werkacademie. In dit 13-weekse traject werken inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt aan hun terugkeer. Via enerzijds een maatwerk-aanpak en anderzijds groepsgerichte trainingen en aandacht. En dat alles combineren zij met werk in onze Werkleercentra, zodat tegelijkertijd werkritme wordt opgedaan en onze consultants de kandidaten leren kennen, wat zich vervolgens vertaalt in een succesvolle match op de arbeidsmarkt.

Enkele andere resultaten uit 2017 zijn:

- Een verbeterde dienstverlening aan onze bijstandsklant. Vanuit de 'Marsroute naar excellente dienstverlening' zijn in het afgelopen jaar diverse projecten gestart, om inwoners beter en sneller te helpen met hun uitkering. We werken aan ons *hostmanship* en aan onder meer hoogwaardige handhaving; we willen immers niet als politieagenten handhaven, maar juist met de menselijke maat.
- Invoering van de Laborijn-screeningsaanpak. Via deze methode weten we heel snel welke kansen en mogelijkheden iemand heeft op de arbeidsmarkt.
- 'Nieuwe' Wsw'ers uit de gemeente Aalten hebben we verwelkomd. Voor hen openden we op 1 januari 2017 een nieuw Werkleercentrum in Aalten, zodat zij vanuit hun eigen woonomgeving kunnen toewerken naar een werkplek bij een regulier bedrijf. Want dat is en blijft onze ambitie; om Wsw'ers te begeleiden naar werk buiten de muren van Laborijn. Dit kan via een detachering bij een reguliere werkgever zijn, maar via 'begeleid werken' is eveneens mogelijk. Uiteraard houden we in onze Werkleercentra plek voor Wsw'ers die hiertoe (nog) niet in staat zijn.
- Alle voorbereidingen getroffen op de overname van Wsw'ers uit Montferland, die voorheen bij Presikhaaf Bedrijven hebben gewerkt. Voor hen hebben we in 2017 nieuwe werkplekken gevonden, zodat zij per 1 januari 2018 vanuit Laborijn aan het werk konden. Per diezelfde datum hebben wij de groepsdetachering van de groenploeg van Montferland omgezet in Begeleid Werken.
- Een App om beter te communiceren met gedetacheerde Wsw'ers.

Dit alles is een greep uit onze resultaten. We zijn in staat om veel dingen goed te doen. Zo behoort Laborijn tot de top SW-bedrijven in het land, met een Wsw-bestand waarvan zo'n 75% is gedetacheerd bij reguliere bedrijven. Toch zijn er in 2017 ook zorgpunten gebleken. Want hoewel veel zaken goed gaan, is het ook duidelijk geworden dat Laborijn niet in staat is om volledig aan de verwachtingen van de gemeenten te kunnen voldoen. Uit dit jaarverslag is te lezen dat Laborijn in staat is om het goed te doen zoals te zien is bij de SW resultaten en de resultaten die worden behaald met de nieuwe instroom in de BUIG. Toch zijn er ook nog een aantal zorgpunten, zo lijkt het dat we structureel krap in de formatie zitten zowel kwantitatief als kwalitatief maar ook structureel als wel incidenteel. Dit laatste is een besef dat we bij de start van de fusie nog niet als zodanig konden doorgronden: participatiebedrijven als Laborijn opereren in een veel complexere context, met een veel complexere wetgeving, dan voorheen. In 2017 hebben we deze analyse goed kunnen

maken. Hiervoor zijn verschillende onderzoeken uitgezet waarmee voor 2018 verder keuzes gemaakt kunnen worden zodat de uitdagingen van de participatiewet verder gerealiseerd kunnen worden.

Al met al was ook 2017 een roerig jaar. Onze Laborijners kregen te maken met veel veranderingen en ontwikkelingen. Van nieuwe werkwijzen tot nieuwe partnerschappen tot nieuwe inhoudelijke keuzes. Wat aan het begin van 2017 nog niet helemaal duidelijk was, was eind 2017 glashelder. Onze medewerkers werken er hard aan om te voldoen aan de vereisten van hun functies en de bijbehorende resultaten, maar dat alles kost tijd en extra inzet en middelen. Om die reden leggen wij onze opdrachtgevende gemeenten begin 2018 de keuze voor om te investeren in de noodzakelijke verbeterlagen, zodat wij in staat zijn om deze verbeterlagen binnen afzienbare termijn te maken en daarmee ook de resultaten te realiseren die van ons worden verwacht.

Dit jaarverslag geeft onze gemeenten in ieder geval aan dat Laborijn op de goede weg is, maar dat het altijd beter en sneller kan. Laborijn is een mooie organisatie, met mooie ambities die wij in de komende jaren heel graag waar maken.

Betty Talstra
Algemeen directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	4
1. Bericht van het Bestuur	6
1.1 Bestuurlijke taken	6
1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau	6
1.3 Governance afspraken	7
2. Kerngegevens	8
2.1 Kengetallen ambtelijk	8
2.2 Kengetallen SW	9
2.3 Kengetallen participatiewet.....	10
3. Organisatie	13
3.1 Doelstellingen	13
3.2 Organisatie ontwikkeling.....	14
3.3 Commissies	15
3.4 Organogram per 31 december 2017	16
3.5 Sociaal jaarverslag	17
4. Jaarverslag	20
4.1 Programma Inkomen	20
4.2 Programma participatie	23
4.2.1 Maatschappelijke participatie	23
4.2.2 Re-integratie	24
4.2.3 Sociale Werkvoorziening	26
4.3 Programma overige regelingen	27
4.3.1 Bbz.....	27
4.3.2 Bijzondere Bijstand	28
4.4 Verplichte paragrafen	29
4.4.1 Bedrijfsvoering	29
4.4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	33
4.4.3 Onderhoud kapitaalgoederen	36
4.4.4 Financiering	36
4.4.5 Verbonden partijen	38
5. Jaarrekening	39
5.1 Balans per 31 december	39
5.2 Overzicht van baten en lasten	41
5.2.1 Incidentele baten en lasten.....	42
5.2.2 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening	42
5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	43
5.4 Toelichting op de balans.....	45
5.4.1 Activa	45
5.4.2 Passiva	47
5.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	50
5.6 De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa).....	55
6. Overige gegevens	56
6.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	56

6.2 Samenvatting jaarverslag Ondernemingsraad en Onderdelencommissie per 31 december 2017	59
Bijlage 1 Verloopoverzicht materiële vaste activa	63
Bijlage 2 Governance afspraken	63
Indicatoren en resultaten m.b.t. uitvoering Participatiewet.....	63
Indicatoren en resultaten m.b.t. uitvoering Wet sociale werkvoorziening	65
Indicatoren en resultaten m.b.t. bedrijfsvoering en Overige regelingen	65

1. Bericht van het Bestuur

1.1 Bestuurlijke taken

Laborijn is een juridisch zelfstandige organisatie met een Dagelijks en een Algemeen Bestuur op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De deelnemende gemeenten hieraan zijn: Aalten, Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek. Per 1 januari 2017 is de gemeente Aalten toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling. De gemeente Montferland heeft alleen de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) neergelegd bij Laborijn. De overige gemeenten hebben de volgende wettelijke en overige taken overgedragen aan Laborijn:

- Wet sociale werkvoorziening (Wsw);
- Participatiewet, met uitzondering van de verlening van bijzondere bijstand bedoeld in paragraaf 4.1 van de Participatiewet, tenzij deze direct verband houdt met de kosten van levensonderhoud, zoals woonkostentoeslagen en bovenwettelijke aanvullingen op de bijstandsnorm;
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (loaz);
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (loaw);
- Wet inburgering;
- Artikel 1.13 Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, met uitzondering van medisch geïndiceerden.

Laborijn voert ook andere taken/diensten uit:

- Wij nemen deel aan het regionale project in het kader van het Europees Sociaal Fonds (ESF), ter bevordering van actieve inclusie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- Wij verlenen diverse ondersteunende diensten voor het Werkgeversservicepunt Achterhoek.

In de uitvoering van deze taken houdt Laborijn ook rekening met de afspraken en verordeningen die in regionaal verband zijn gemaakt.

1.2 Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau

Met de toetreding van de gemeente Aalten tot de gemeenschappelijke regeling Laborijn werd op 1 januari 2017 het Algemeen en Dagelijks Bestuur uitgebreid met de gemeente Aalten. Daardoor bestond het Algemeen Bestuur per die datum uit 7 leden: Frans Langeveld (wethouder gemeente Doetinchem), Peter van de Wardt (wethouder gemeente Oude IJsselstreek), Henk Wiltink (wethouder gemeente Aalten), Ingrid Wolsing (wethouder gemeente Montferland), Kees Telder (wethouder gemeente Doetinchem), Bert Kuster (wethouder gemeente Oude IJsselstreek) en Ted Kok (wethouder gemeente Aalten). Op 31 oktober 2017 trad wethouder Kees Telder af. In het Algemeen Bestuur werd hij per die datum vervangen door wethouder Maureen Sluiter.

Het Dagelijks Bestuur van Laborijn werd in 2017 gevormd door 4 leden. Drie leden zijn gekozen door en afkomstig uit het Algemeen Bestuur. Daarnaast komt één lid van buiten de kring van het Algemeen Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestond in 2017 uit: Frans Langeveld (gemeente Doetinchem), Peter van de Wardt (gemeente Oude IJsselstreek), Henk Wiltink (gemeente Aalten) en Rolf Winter (extern lid).

Het Algemeen Bestuur heeft in het afgelopen jaar 2 keer vergaderd. Het Dagelijks Bestuur 12 keer. Op de agenda van het AB stonden onder meer de onderwerpen: de jaarstukken 2016 met het bijbehorende accountantsverslag 2016, de kadernota 2018-2021, de meerjarenbegroting 2018-2021, wijziging normenkader, wijziging van de gemeenschappelijke regeling, wijziging klachtenregeling, verordening financiële vergoeding ombudsman, mandaatbesluit algemeen directeur, normenkader en controletoleranties 2018, de technische begrotingswijziging 2017 en de inhoud van de opdracht accountantscontrole.

1.3 Governance afspraken

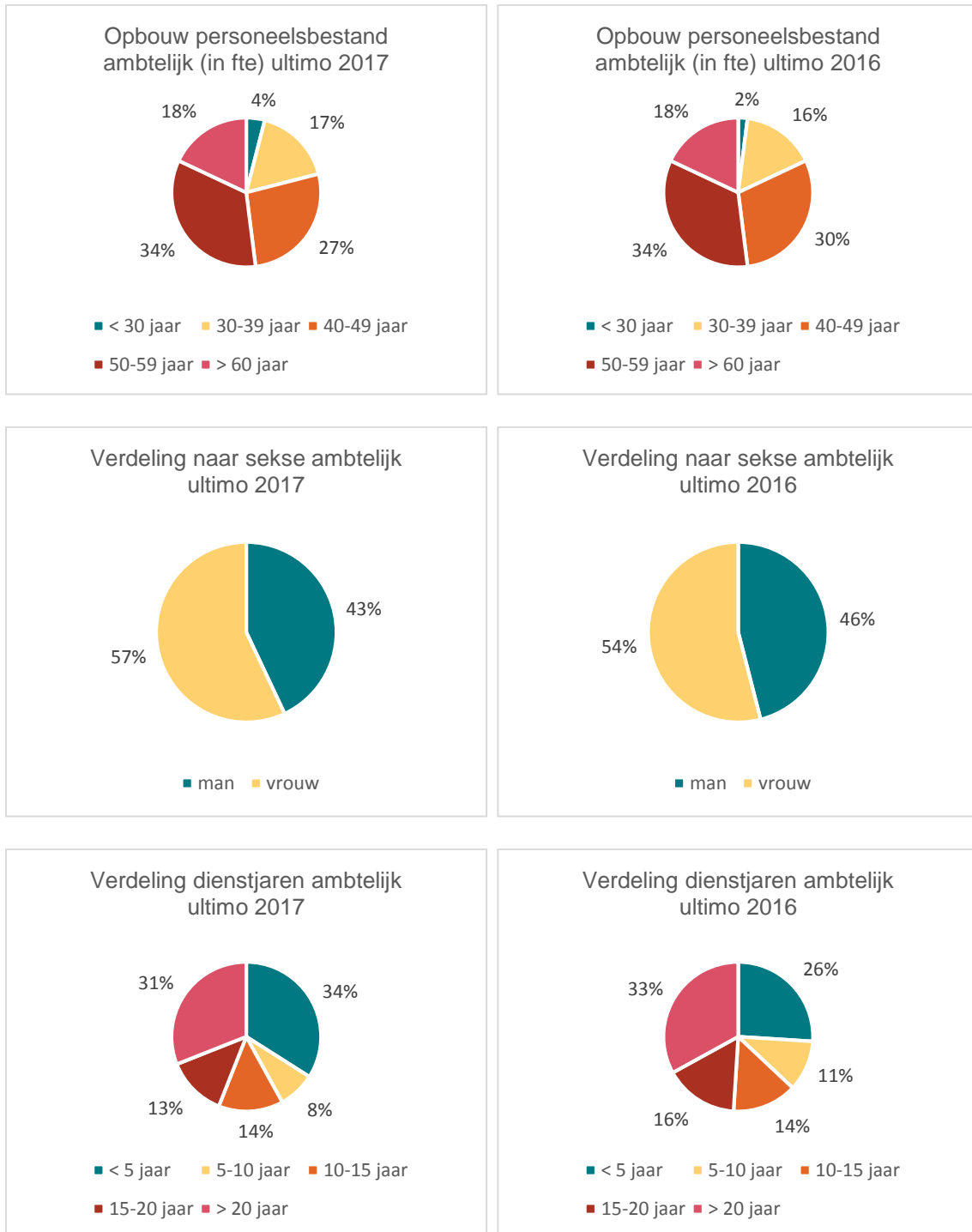
Laborijn is naast een zelfstandige entiteit ook een uitvoeringsorganisatie van een gemeentelijke taak die onlosmakelijk verbonden is met de andere taken van de gemeente. De ambities / doelstellingen van Laborijn zijn dan ook niet anders dan die van de opdrachtgevende gemeenten. De deelnemende gemeenten staan voor de opgave een integrale aanpak binnen hun sociaal domein vorm te geven en bepalen op strategisch en tactisch niveau hiervoor de koers. Vroegtijdige afstemming en gezamenlijke visie bepaling zijn daarom cruciaal. Door samen op te trekken, is het mogelijk de uitvoering van de bij Laborijn belegde taken te laten aansluiten bij de doelstellingen van de gemeenten.

In 2017 hebben Laborijn en de gemeenten Aalten, Doetinchem en Oude IJsselstreek over deze samenwerking nadere afspraken gemaakt. In februari 2017 vormde een conferentie hierover het startschot. Eind 2017 werd vervolgens met alle betrokkenen overeenstemming bereikt over de afspraken. Zo zijn er tussen Laborijn en de gemeenten afspraken gemaakt over overlegvormen. Ook is afgesproken dat Laborijn jaarlijks, in afstemming met de deelnemende gemeenten, de doelstellingen voor het komende jaar bespreekt en vaststelt. De begroting is uiteindelijk leidend in de verantwoording. Daarbij vinden zowel Laborijn als de gemeenten het belangrijk om de opdracht aan Laborijn helder en meetbaar te formuleren, en bij de totstandkoming daarvan intensief gezamenlijk op te trekken om ambitie en uitvoerbaarheid op elkaar af te stemmen. Ditzelfde geldt bij eventuele bijstelling van de opdracht. De opzet van de P&C cyclus (inclusief de bijbehorende overlegvormen) biedt daartoe de mogelijkheid. Hierdoor heeft het proces ook een iteratief en adaptief karakter.

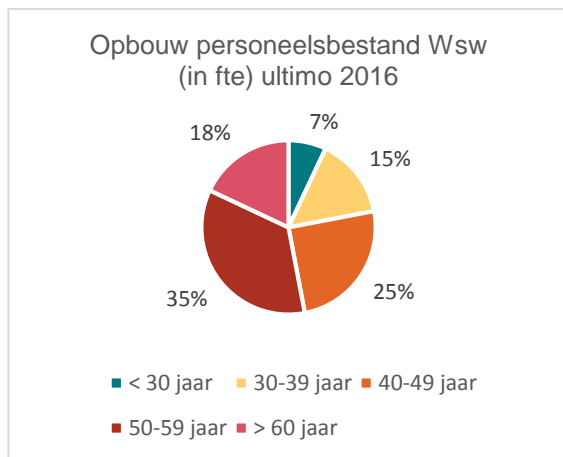
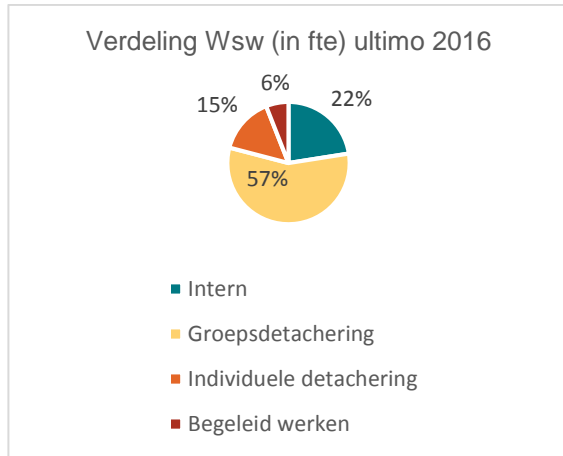
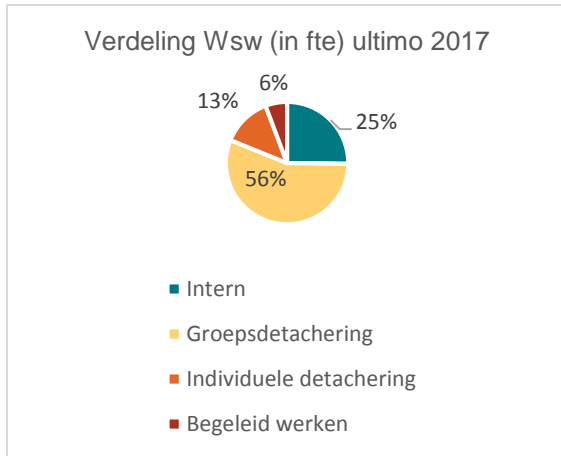
De governance-afspraken zijn in 2017 vastgelegd in een notitie. In de bijlage van dit jaarverslag zijn de indicatoren waarover vanaf 2018 wordt gerapporteerd opgenomen.

2. Kerngegevens

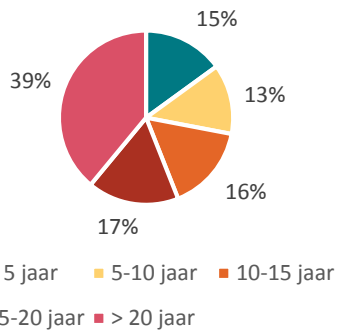
2.1 Kengetallen ambtelijk

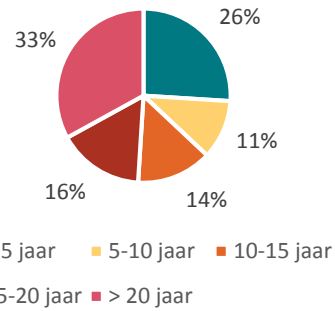
2.2 Kengetallen SW

Verdeling dienstjaren Wsw ultimo 2017

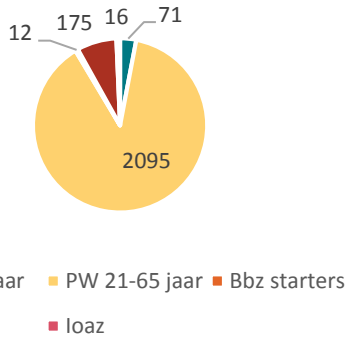

Verdeling dienstjaren Wsw ultimo 2016

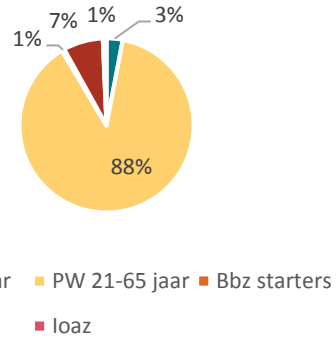

2.3 Kengetallen participatiewet

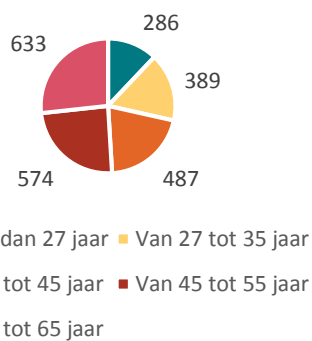
Verdeling aantal uitkeringsdossiers naar regeling ultimo 2017

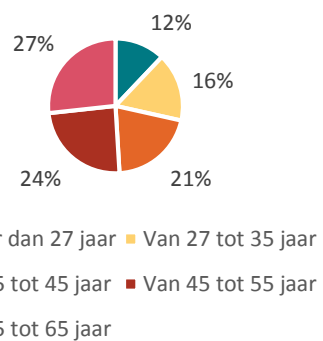
Verdeling aantal uitkeringsdossiers naar regeling ultimo 2017 in %

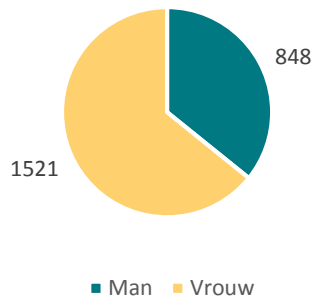
Verdeling aantal uitkeringsdossiers naar leeftijd ultimo 2017

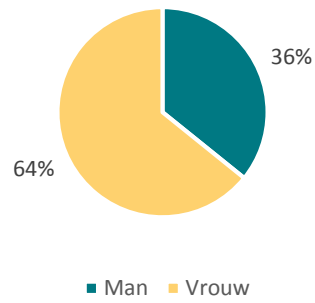
Verdeling uitkeringsdossiers naar leeftijd ultimo 2017 in %

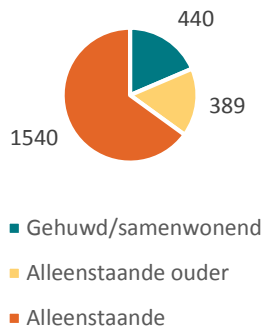
Verdeling aantal uitkeringsdossiers naar geslacht ultimo 2017

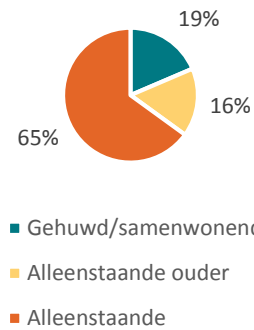
Verdeling uitkeringsdossiers naar geslacht ultimo 2017 in %

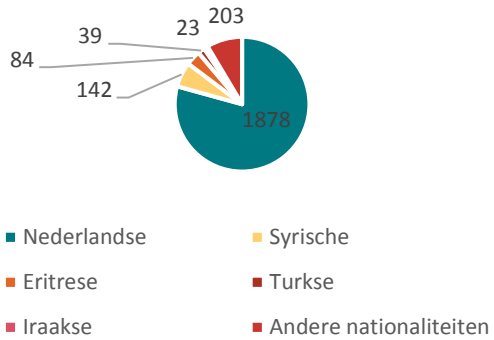
Verdeling aantal uitkeringsdossiers naar leefvorm ultimo 2017

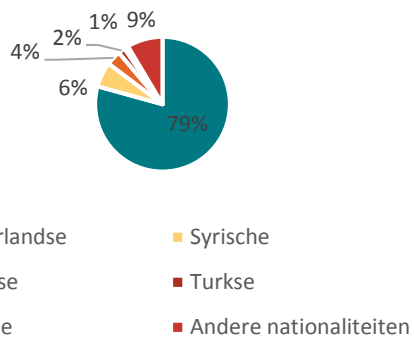
Verdeling uitkeringsdossiers naar leefvorm ultimo 2017 in %

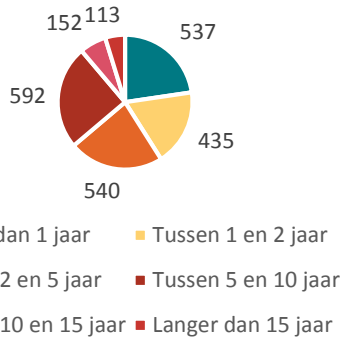
Verdeling aantal uitkeringsdossiers naar nationaliteit ultimo 2017

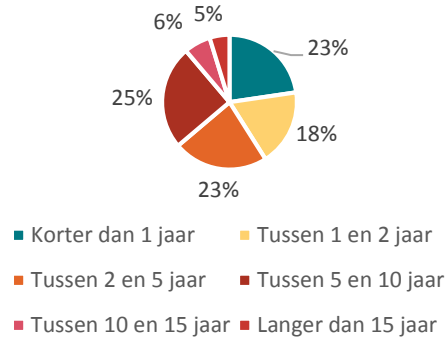
Verdeling uitkeringsdossiers naar nationaliteit ultimo 2017 in %

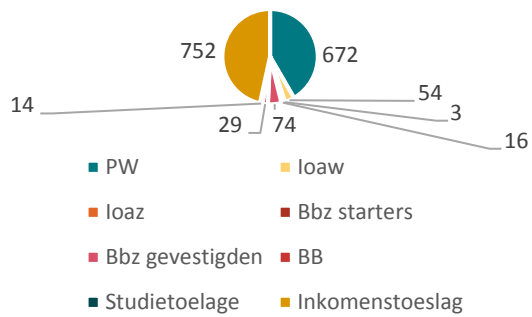
Verdeling aantal uitkeringsdossiers naar uitkeringsduur ultimo 2017

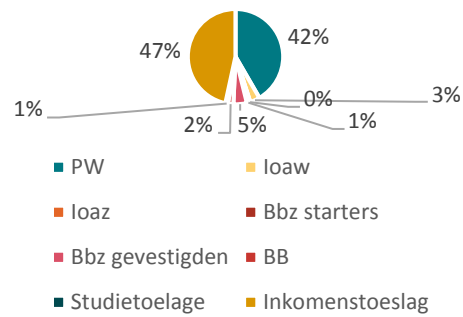
Verdeling uitkeringsdossiers naar uitkeringsduur ultimo 2017 in %

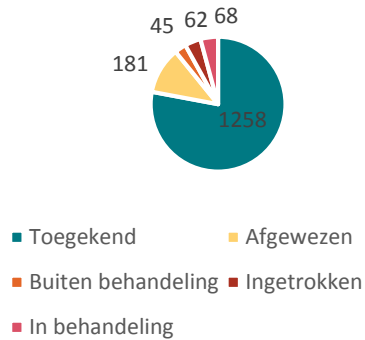
Aantal ingediende aanvragen naar soort ultimo 2017

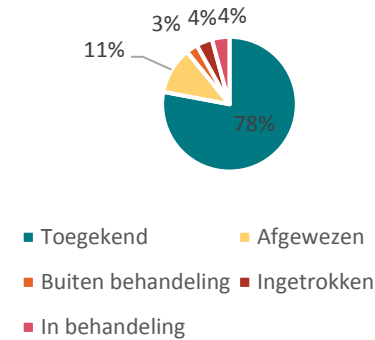
Aantal ingediende aanvragen naar soort ultimo 2017 in %

Aantal ingediende aanvragen naar afhandeling ultimo 2017

Aantal ingediende aanvragen naar afhandeling ultimo 2017 in %

3. Organisatie

3.1 Doelstellingen

Elke inwoner moet de kans hebben op een zo zelfstandig mogelijk leven.

Dat is de missie van Laborijn. In de visie van Laborijn draagt werk daaraan bij.

Wij ondersteunen inwoners voor wie werk zoeken en vinden niet vanzelfsprekend is, op hun weg naar een baan. Is die baan nog niet mogelijk of lukt het alleen met een vorm van ondersteuning of begeleiding? Dan staan wij ook voor de inwoner klaar.

Doelstellingen

Sinds 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht. Dit is één regeling die de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de Wet arbeidsbeperking jonggehandicapten (Wajong) vervangt. Het doel van de Participatiewet is om iedereen met arbeidsvermogen aan betaald werk te helpen, bij voorkeur bij reguliere werkgevers.

Laborijn heeft de doelstelling van de Participatiewet vertaald naar het streven om iedere inwoner naar vermogen te laten deelnemen aan de samenleving, bij voorkeur via betaald werk en als dit (nog) niet mogelijk is, door (maatschappelijke) participatie.

Iedere afdeling van Laborijn beschikt over afdelingsdoelstellingen. Deze worden jaarlijks vastgelegd in het Jaarplan (ondernemingsplan). Hierin staan ook de targets en kpi's, die vervolgens per afdeling worden vertaald naar targets per team en/of medewerker.

Doelgroep

Laborijn voert voor de gemeenten Aalten, Doetinchem en Oude IJsselstreek integraal de Participatiewet uit. Voor de gemeente Montferland is Laborijn alleen de uitvoeringsorganisatie voor de Wsw. Dit betekent dat inwoners uit de gemeenten Aalten, Doetinchem en Oude IJsselstreek een beroep kunnen doen op Laborijn voor werk, re-integratieondersteuning en/of een uitkering. Deze inwoners zijn zogezegd de 'klanten'. Laborijn brengt hen onder in drie groepen:

1. Werkzoekende inwoners die binnen drie maanden na aanvang van de uitkering op eigen kracht of met beperkte ondersteuning betaald werk vinden.
2. Werkzoekende inwoners die binnen een periode van maximaal twaalf maanden na aanvang van de uitkering een re-integratietraject volgen, met als doel betaald werk te vinden.
3. Inwoners die structureel of voor bepaalde tijd niet in staat zijn tot loonvormend werk. Wij verwijzen hen naar Wmo-voorzieningen rond vrijwilligerswerk en maatschappelijke participatie in hun eigen wijk.

Werkgevers en de gemeenten voor wie wij werken, zien wij ook als onze 'klanten'. Een groot deel van onze doelgroep wordt immers (tijdelijk) gedetacheerd en vindt op die manier uiteindelijk een reguliere baan. Onze relatie met werkgevers in de regio is daarom heel belangrijk, maar zal mogelijk medio 2018 gaan veranderen. In de Achterhoek is namelijk de keuze gemaakt om de werkgeversdienstverlening te centraliseren bij het Werkgeversservicepunt Achterhoek. In 2017 lag een belangrijke kracht van Laborijn in het begeleiden en ondersteunen van werkgevers in de West-Achterhoek bij het proces van detacheren. Onze accountmanagers waren dagelijks actief om nieuwe werkgevers te benaderen. Dit gebeurde veelal samen met het Werkgeversservicepunt Achterhoek.

Daarnaast werkt Laborijn samen met bijvoorbeeld de aanspreekpunten in wijken en dorpen, Buurtplein BV, de Sociale Raad, Estinea, Elver, Zozijn en met Wmo-projecten voor vrijwilligerswerk en maatschappelijke participatie. In 2017 hebben we dit netwerk verder uitgebreid en daarmee gaan we ook in 2018 door.

3.2 Organisatie ontwikkeling

Laborijn was ook in 2017 een organisatie in ontwikkeling. Want al staat het ontwikkelen en aan werk helpen van onze klanten voorop, achter de schermen werken we nog volop aan onze organisatie. Hiertoe is in 2017 het programma 'Organisatieontwikkeling & Innovatie 2017-2020' ingericht, onder aansturing van een programmamanager. Ook de Laborijn-afdelingen werken, vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, aan organisatieontwikkeling. Dit alles met als stip op de horizon: een Laborijn met Laborijners die met enthousiasme, lef en professionaliteit doen wat zij moeten doen; het behalen van de resultaten die we met onze gemeenten hebben afgesproken.

Programma Organisatieontwikkeling & Innovatie

De stip op de horizon als het gaat om 'de ideale Laborijn-organisatie' staat in 2020. We willen dat per 31 december 2020 de Laborijn-organisatie die we sinds de fusie voor ogen hebben, werkelijkheid is geworden. Dit betekent concreet dat we vanaf 2021 definitief de resultaatverwachtingen naar onze omgeving én onszelf kunnen waarmaken. Ook willen we dat zowel onze (potentiële) klanten als Laborijners dagelijks de toegevoegde waarde van Laborijn ervaren en waarderen. We willen bovendien dat het imago van Laborijn goed is, zowel in de interne als externe omgeving, zowel binnen als buiten de regio. En we willen dan bereikt hebben dat Laborijn bekend staat als een goede werkgever. Het in 2017 opgezette programma 'Organisatieontwikkeling & Innovatie 2017-2020' is bedoeld om deze ambities te bereiken. Het doel van het programma luidt:

Het organisch ontwikkelen en innoveren naar de Laborijn-organisatie die we voor ogen hebben, zodat we de resultaatverwachtingen naar onze omgeving en onszelf gaan waarmaken.

Om tot de 'ideale Laborijn-organisatie' te komen, hebben we in 2017 een aantal bouwstenen benoemd: strategische personeelsplanning, opgaven gestuurd en talent gedreven werken, functie- en loongebouw (inclusief formatie), DVR-cyclus, leiderschapsontwikkeling, inbedden van de kernwaarden, HRM in de lijn en medewerkersbetrokkenheid. Alle activiteiten die vanuit het programma 'Organisatieontwikkeling & Innovatie' worden geïnitieerd, zijn onder te brengen bij één of meerdere van deze bouwstenen. Dit betekent dat de thema's waaraan in de komende jaren wordt gewerkt, niet veranderen.

Het programma is in 2017 stapsgewijs van start gegaan. Dit betekent dat na gereed komen van het programma stap voor stap het startsein is gegeven aan de benoemde bouwsteen-thema's. Het volgende is gerealiseerd:

DVR cyclus

In 2017 hebben we voor het eerst de zogenaamde 'DVR-cyclus' doorlopen. Voluit: Doelen stellen, Voortgang bespreken en Resultaten beoordelen. Oftewel, we hebben afgelopen jaar voor het eerst uitvoering gegeven aan het beoordelings- en beloningsbeleid van Laborijn. Het jaar 2017 beschouwen we als een oefenjaar. In 2018 gaan we het beleid en ook de uitvoering ervan in 2017 evalueren, met als doel te leren en waar nodig en mogelijk te verbeteren. Dit is ook afgesproken met de Ondernemingsraad. Een effectieve DVR-cyclus waarin medewerker en leidinggevende op het juiste moment het goede gesprek met elkaar voeren, zien we als een belangrijk fundament.

Functie- en loongebouw en formatie

Sinds begin 2017 kent Laborijn een eigen functie- en loongebouw. Eind 2017 is gestart met een evaluatieonderzoek naar de werking van dit functie- en loongebouw. Het onderzoek wordt gecombineerd met een formatieonderzoek, dat eveneens eind 2017 is gestart. Beide onderzoeken worden begin 2018 afgerond. Het doel van de evaluaties en de vervolgstappen die eruit voortvloeien (eventueel worden er aanpassingen gedaan), is de werkbelasting binnen Laborijn in balans te brengen. We willen zagezegd de juiste hoeveelheid fte's op de juiste plekken krijgen.

Leiderschapsontwikkeling

Begin 2017 hebben we een leiderschapsprogramma voor het management van Laborijn ontwikkeld. Gaandeweg het jaar heeft het programma zich doorontwikkeld tot een traject dat veel meer van de Laborijn-leiders zelf is. Zo heeft er een tweedaagse plaatsgevonden, waarin duidelijk is geworden waar ieders unieke krachten liggen en hoe deze ten volle benut kunnen worden in de besturing van Laborijn. Het leiderschapsprogramma draagt bij aan de realisatie, inbedding en versterking van de Laborijn besturingsvisie. Voor de leiderschapsontwikkeling is in 2017 externe expertise ingeschakeld.

Kernwaarden

In 2017 stonden de volgende kernwaarden van Laborijn centraal in alles wat we hebben gedaan: resultaatgerichtheid, professionaliteit en samenwerking. Zo zijn de kernwaarden terugkomen in de DVR-cyclus en het leiderschapsprogramma. In 2018 is het de bedoeling om nog meer betekenis te gaan geven aan onze kernwaarden.

Medewerkersbetrokkenheid

We streven ernaar dat iedere Laborijn-medewerker zich 'Laborijner' voelt. Daarmee bedoelen we: het Laborijn-gevoel in het DNA heeft. Dit uit zich in houding en gedrag die aansluiten op de kernwaarden en grondhouding van Laborijn. Een belangrijk element is bijvoorbeeld dat we open en transparant zijn naar elkaar en elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden en resultaten. We willen immers Laborijners die intrinsiek gemotiveerd zijn om iedere dag het beste voor Laborijn te geven, toegevoegde waarde te leveren aan het geheel (niet vanuit individueel belang, het collectief staat voorop), bij te dragen en bovenal: die trots zijn op Laborijn. Diverse activiteiten binnen de organisatie dragen bij aan dit Laborijn-gevoel. Zo hebben in 2017 twee medewerkersbijeenkomsten plaatsgevonden. In februari 2017 om de jaarplannen met alle Laborijners te 'doorleven' en vlak voor de zomervakantie om de tussentijdse resultaten te bespreken en vieren. Ook afdelingsactiviteiten hebben in 2017 bijgedragen aan de betrokkenheid van Laborijners bij de organisatie en de versterking van het Laborijn-gevoel. Het jaar werd afgesloten met een eigen theaterstuk, waarbij de kracht van onze organisatie maar ook onze zwaktes werden uitvergroet. Het theaterstuk zorgde voor herkenning en heeft bijgedragen aan de erkenning van ons 'wij-zijn-Laborijn'. Eveneens is in 2017 gestart met een eigen Laborijn-magazine. Dit magazine is tweemaal verschenen en vertelt de verhalen 'van achter de schermen'.

3.3 Commissies

Laborijn kent diverse commissies die het bestuur en de directie ondersteunen en adviseren.

Commissie voor georganiseerd overleg

Deze commissie adviseert het dagelijks bestuur en de directie op het gebied van de rechtspositie van ambtenaren.

Deze commissie is in 2017 niet in vergadering bijeen geweest. Eind 2016 was met het GO overeenstemming bereikt over een nieuw pakket arbeidsvoorwaarden.

Begin januari 2017 heeft het GO een ledenraadpleging gehouden, waarna is ingestemd met het nieuwe pakket arbeidsvoorwaarden. Per 1 januari 2017 zijn de nieuwe arbeidsvoorwaarden in werking getreden.

Regionale bezwarencommissie personele aangelegenheden

Voor de behandeling van bezwaarschriften van ambtelijke medewerkers in het kader van de Algemene wet bestuursrecht is Laborijn aangesloten bij de Regionale bezwarencommissie personele aangelegenheden. Het bezwaarschrift dat eind 2016 was ingediend, is in 2017 door de commissie behandeld tijdens een hoorzitting. Tot een advies van de commissie is het niet gekomen, omdat voor die tijd met de betreffende ambtenaar een compromis is bereikt.

Bezwaar- en geschillencommissie

Laborijn kent een bezwaar- en geschillencommissie voor de behandeling van bezwaarschriften en klachten in het kader van de Algemene wet bestuursrecht, en voor de behandeling van geschillen tussen Laborijn en medewerker die voortvloeien uit de arbeidsverhouding.

In 2017 zijn geen bezwaren en/of klachten ingediend.

Klachtencommissie ongewenst gedrag

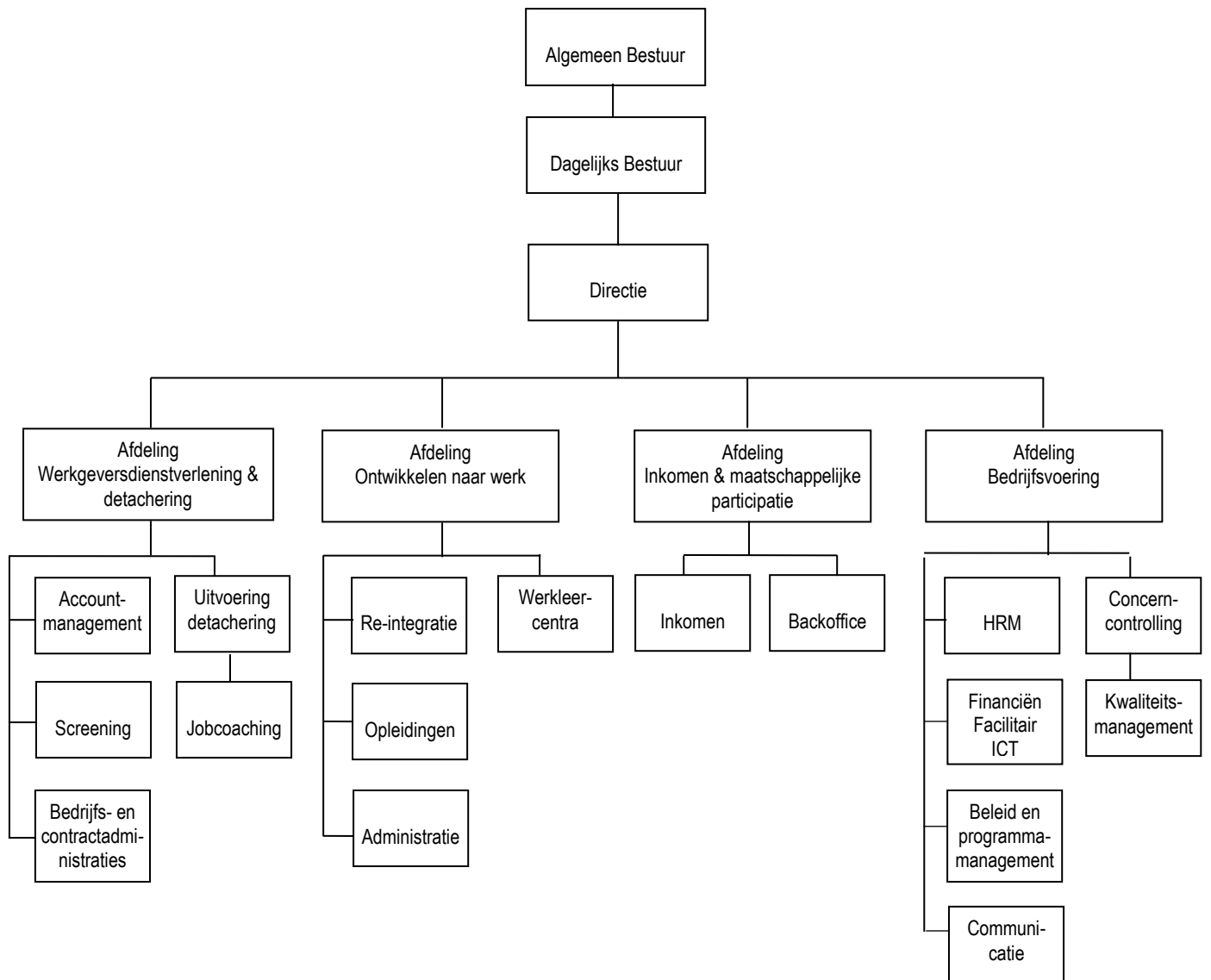
In 2016 zijn de Regeling klachtencommissie en de Regeling vertrouwenspersonen vastgesteld. In 2017 zijn drie vertrouwenspersonen aangewezen: twee interne en een externe. Voor de klachtencommissie is het streven om samenwerking te zoeken met collega-bedrijven. Helaas heeft dit in 2017 nog niet tot resultaat geleid. In 2017 zijn geen klachten ingediend.

Plaatsingscommissie

Op grond van het Sociaal Plan fusieorganisatie i.o. is eind 2016 een plaatsingscommissie ingesteld, die tot taak heeft de directie en het bestuur van Laborijn te adviseren over de te nemen besluiten over plaatsing van medewerkers en ingediende zienswijzen.

In 2017 is de plaatsingscommissie tweemaal bijeen geweest. De bijeenkomsten stonden in het teken van de behandeling van ingediende zienswijzen. Er zijn in dit kader geen bezwaarschriften ingediend.

3.4 Organogram per 31 december 2017

3.5 Sociaal jaarverslag

Plaatsingsprocedure

In 2017 is de plaatsingsprocedure van de ambtelijke medewerkers afgerond. Bijna alle medewerkers konden in een functie worden geplaatst. Twee medewerkers zijn boventallig verklaard. Met deze medewerkers loopt een van werk naar werk traject.

Mobiliteit

Mobiliteit onder medewerkers is van groot belang om hen conform onze opdracht zo dicht mogelijk bij regulier werk te kunnen plaatsen. Een van de mogelijkheden om dat te realiseren is detacheren, zowel individueel als in groepsverband.

Mobiliteit draagt, evenals opleiden, bij aan de ontwikkeling van medewerkers. Afwisselingen in werkplek en omgeving zorgt voor nieuwe ervaringen waarvan men leert. Laborijn hanteert als uitgangspunt dat alle medewerkers in staat zijn zich te bewegen naar een zo regulier mogelijke werkomgeving. Voorwaarde voor succes hierbij is dat de noodzakelijke aanpassingen zijn gerealiseerd en begeleiding wordt geboden.

Mobiliteit omvat de in-, door- en uitstroom van personeel. Op deze drie gebieden hebben zich in 2017 de volgende ontwikkelingen voorgedaan.

Instroom medewerkers met een Wsw-indicatie per gemeente	2017	2016
Gemeente Doetinchem	2	1
Gemeente Montferland	1	1
Gemeente Oude IJsselstreek	-	2
Gemeente Aalten	13	n.v.t.
Gemeente Bronckhorst	-	1
Ander SW-bedrijf	2	2
Totaal	18	7

Uitstroom medewerkers met een Wsw-indicatie	2017	2016
(Vervroegd) pensioen	17	18
Twee jaar arbeidsongeschiktheid	-	-
Einde tijdelijke dienstbetrekking van rechtswege	5	27
Eigen verzoek in verband met (toegenomen) arbeidsongeschiktheid	7	4
Onvoldoende medewerking/niet meer te handhaven		-
Ondergrens / geen doelgroep	-	7
Overlijden	10	7
Naar ander SW-bedrijf in verband met verhuizing	1	3
Overige redenen / met wederzijds goedvinden	9	4
Vrije bedrijf	1	-
Totaal	50	70

Op 1 januari 2017 heeft de gemeente Aalten de uitvoering van de Wsw ondergebracht bij Laborijn en zijn de SW-medewerkers uit die gemeente met een vast dienstverband bij Laborijn in dienst getreden (289).

Met de inwerkingtreding van de Participatiewet kan geen nieuwe instroom meer plaatsvinden. Alleen vanuit het zogenaamde zittende bestand kunnen personen terugkeren in de Wsw. Tot het zittende bestand behoren de Wsw-geïndiceerden die op 31 december 2014 een Wsw-dienstbetrekking hadden of in Begeleid werken waren geplaatst. Deze personen kunnen na uitdiensttreding vanaf 1 januari 2015 weer terugkeren in de Wsw, zolang er sprake is van een geldige Wsw-indicatie.

Daarnaast zijn medewerkers uit de gemeente Aalten, die op het moment van toetreding van Aalten tot de GR Laborijn nog een tijdelijke dienstbetrekking hadden en niet direct zijn overgekomen naar

Laborijn, in de loop van 2017 bij Laborijn in dienst getreden (na afloop van hun tijdelijke dienstbetrekking elders).

Voor 8 werknemers heeft in het kader van hun persoonlijke ontwikkeling uitbreiding van uren plaatsgevonden.

De uitstroom was in 2017 beduidend lager dan in 2016. Dit komt met name door minder uitstroom is geweest door het beëindigen van tijdelijke dienstbetrekkingen. Er zijn sinds 1 januari 2015 bijna geen nieuwe indiensttredingen meer geweest, dus ook geen einde tijdelijke dienstbetrekkingen. In 2016 was dat nog wel aan de orde: afloop 3e tijdelijke contract (laatste jaar).

Naast volledige uitstroom heeft ook uitstroom door urenvermindering plaatsgevonden. Voor 19 personen heeft vermindering van uren plaatsgevonden.

Ziekteverzuim

Laborijn streeft naar duurzame inzetbaarheid van de medewerkers. Een actief verzuimbeleid hoort daarbij. Laborijn kiest voor een eigen regiemodel waarbij de leidinggevende de regie voert in de aanpak van verzuim. In 2017 is het ziekteverzuim binnen Laborijn, in tegenstelling tot voorgaande jaren, gestegen. Binnen de branche is deze stijging al jaren geleden ingezet. Oorzaken voor deze stijging zijn divers. De griepgolf in het voorjaar van 2017, problemen met de bezetting van de arbodienst en een verschuiving van focus bij leidinggevende en management in verband met de fusie hebben alle invloed gehad op de stijging van het verzuim.

Ondersteuning leidinggevenden

Na de zomervakantie hebben alle leidinggevenden een kennisbijeenkomst verzuim gevolgd waarin de wetgeving, spelregels en richtlijnen met betrekking tot verzuim zijn toegelicht. Aansluitend hebben leidinggevenden een driedaagse verzuimtraining gevolgd. Deze training is gegeven door een extern bureau.

Eenmaal per vier weken is er een sociaal medisch team waarin leidinggevende, bedrijfsarts, manager en HRM gelegenheid hebben om casuïstiek in te brengen en advies in te winnen ten aanzien van de verzuimbegeleiding.

Frequent verzuim

Ook in 2017 was de aanpak van frequent verzuim een aandachtspunt. De insteek bij de aanpak komt vanuit zorg voor de medewerker. In een gezamenlijke aanpak van leidinggevende en medewerker, met ondersteuning van professionals zoals bedrijfsarts, arbo-coördinator, arbeidsdeskundige en verzuimcoördinator wordt ingestoken op mogelijkheden om de frequentie van verzuim terug te dringen. In de verzuimtraining is hiervoor ruimschoots aandacht geweest.

Arbodienstverlening

Eind 2015 is Laborijn een samenwerking gestart met een andere Arbodienst. In verband met bezettingsproblemen bij de arbodienst heeft de ondersteuning begin 2017 problemen gekend. Inmiddels is dit probleem verholpen. Er wordt stevig gewerkt aan een goede basis voor samenwerking waarbij recht wordt gedaan aan de belangen van medewerkers en Laborijn.

Communicatie over ziekteverzuim

Maandelijks worden de ontwikkelingen binnen het verzuim besproken via de verschillende informatiekanalen zoals het Laborijn Bericht, intranet en hrv afdelingsoverleg.

Medewerkers worden tijdens het werkoverleg geïnformeerd over visie, beleid, aanpak en instrumentarium.

Verzuimgegevens over de periode van 2012 tot en met 2017

jaar	% ziek o.b.v. kalenderdag en inclusief gedeeltelijk herstel	Benchmark SW - % ziek	Meldings-frequentie	Benchmark SW - meldings-frequentie
2012	13,2	12,3*	2,3	1,9*
2013	12,3	12,9*	2,4	1,9*
2014	9,1	12,2*	2,2	1,7*
2015	10,7	12,5*	2,4	1,8*
2016	10,2	12,8*	2,4	1,9*
2017	11,4	13*	2,2	1,8

* gegevens rapportage vergelijkend onderzoek, Ziekteverzuim SW-sector

Jubilarissen

Het is binnen Laborijn een goede traditie om één keer per jaar stil te staan bij medewerkers die gedurende een bepaalde periode hun steentje hebben bijgedragen aan Laborijn. Ook donderdag 2 november 2017 heeft Laborijn weer een aantal jubilarissen in het zonnetje gezet.

Dit jaar waren zes 12½ jarige jubilarissen, maar liefst dertien 25 jarige jubilarissen en vier 40 jarige jubilarissen.

Vertrouwenspersonen

Laborijn heeft in 2017 drie vertrouwenspersonen aangesteld. Michel Hendriksen, Amal Siaj en Riet Jansen bieden Laborijners en Wsw'ers een luisterend oor als zij te maken krijgen met bijvoorbeeld pesten, intimidatie en agressie en het lastig vinden om daar met hun eigen leidinggevende of jobcoach over te praten. De vertrouwenspersonen hebben een geheimhoudingsplicht. Amal Siaj en Michel Hendriksen werken bij Laborijn, Riet Jansen is de externe vertrouwenspersoon.

4. Jaarverslag

Programmaverantwoording

4.1 Programma Inkomen

De realisatiecijfers in de kolom "werkelijk 2016" zijn exclusief de gegevens van de gemeente Aalten. Omdat Laborijn het programma Inkomen voor Aalten in dat jaar in mandaat heeft uitgevoerd, is het volgens rapporteringsregels niet toegestaan de gegevens op te nemen.

Laborijn	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
PW	29.673.965	29.276.659	24.514.200	24.452.202
IOAW	2.644.660	2.357.216	1.907.700	1.831.060
IOAZ	246.836	248.987	261.900	221.723
Langdurige loonkostentoeslag	514.468	310.000	285.000	152.469
Af: ontvangsten	-648.703	-615.000	-398.000	-548.847
Totaal programmalasten	32.431.226	31.577.861	26.570.800	26.108.607

Gemeente Aalten	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
PW	4.244.951	4.089.599	-	-
IOAW	548.750	477.467	-	-
IOAZ	20.755	21.337	-	-
Langdurige loonkostentoeslag	35.427	10.000	-	-
Af: ontvangsten	-107.261	-65.000	-	-
Totaal programmalasten	4.742.622	4.533.403	-	-

Gemeente Doetinchem	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
PW	17.019.763	16.683.038	16.238.800	16.244.347
IOAW	1.188.592	1.040.772	1.124.700	1.010.469
IOAZ	104.731	94.115	115.200	91.206
Langdurige loonkostentoeslag	353.004	230.000	185.000	124.060
Af: ontvangsten	-385.411	-350.000	-158.000	-341.910
Totaal programmalasten	18.280.679	17.697.925	17.505.700	17.128.172

Gemeente Oude IJsselstreek	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
PW	8.409.251	8.504.022	8.275.400	8.207.855
IOAW	907.318	838.977	783.000	820.591
IOAZ	121.350	133.535	146.700	130.517
Langdurige loonkostentoeslag	126.037	70.000	100.000	28.409
Af: ontvangsten	-156.031	-200.000	-240.000	-206.937
Totaal programmalasten	9.407.925	9.346.534	9.065.100	8.980.435

In de volgende tabel zijn de werkelijke kosten afgezet tegen de in de gewijzigde begroting opgenomen verwachte uitgaven.

Buig Verschil begroot-kosten	Aalten	Doetinchem	Oude IJsselstreek	Laborijn
Begroot kosten	4.533.403	17.697.925	9.346.534	31.577.862
Werkelijke kosten	4.742.622	18.280.679	9.407.925	32.431.226
Tekort 2017 tov begroting	-209.219	-582.754	-61.391	-853.364

In de volgende tabel zijn de werkelijke kosten vergeleken met de definitief beschikbare budgetten per gemeente.

Buig Verschil budget-kosten	Aalten	Doetinchem	Oude IJsselstreek	Laborijn
Definitief budget	4.273.319	17.711.194	8.635.834	30.620.347
Werkelijke kosten	4.742.622	18.280.679	9.407.925	32.431.226
Tekort 2017 tov budget	-469.303	-569.485	-772.091	-1.810.879

Laborijn	Gemiddeld aantal uitkerings- dossiers werkelijk	Gemiddeld aantal uitkerings- dossiers begroot
PW < 21 jaar	73	68
PW 21-65 jaar	2013	1979
PW in inrichting	68	74
PW krediethypotheek	11	8
Bbz starters	6	8
loaw	177	168
loaz	16	16
Totaal	2364	2320

In de afgelopen jaren was er, ondanks de herstellende economie, een aanzienlijke toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. In 2017 is het aantal uitkeringsdossiers voor het eerst gedaald van 2379 naar 2369 ultimo 2017. In het 3^e kwartaal werd de kentering voor het eerst zichtbaar. In het 4^e kwartaal zien we een verdere afname ontstaan.

Met de komst van de Participatiewet is de samenstelling van het klantenbestand van Laborijn gewijzigd. De toegang tot de voormalige Wsw is afgesloten en de veranderingen in de Wajong maken eveneens dat er meer mensen met een stevige arbeidsbeperking instromen. Laborijn zet zich maximaal in om alle klanten naar vermogen te laten participeren. Echter deze maximale participatie heeft niet altijd meer volledige uitstroom uit de uitkering tot gevolg. In de genoemde klantaantallen gaat het dus puur om het aantal (aanvullende) uitkeringen dat wordt verstrekt, daarmee kan het resultaat "plaatsing op werk" niet 1 op 1 vergeleken worden. Met ingang van 2018 zal in de rapportages nadere specificering van deze resultaten worden gegeven.

Het aantal uitkeringsdossiers was over het jaar 2017 gemiddeld 44 hoger dan begroot. Nog steeds hoger, maar wel een afname ten opzichte van 2016 (130 hoger dan begroot). Belangrijkste oorzaken hiervoor zijn gelegen in de vestiging binnen de gemeente (primair de komst van statushouders op de derde plek verhuizing vanuit een andere gemeente). Een ander opmerkelijk cijfer is dat 16% van de totale instroom voorkomt uit de doorstroom vanuit de WW.

In het 3^e kwartaal had Doetinchem nog procentueel de hoogste instroom als gevolg van beëindiging WW, in het 4^e kwartaal is dat percentage het hoogst in Aalten.

De oorzaken instroom per gemeenten lijken in eerste instantie gelijk maar bij nadere beschouwing, en zeker bij afzetten ten opzichte van aantal inwoners, zijn er zeker verschillen te zien.

Onderstaande tabel laat per gemeente de belangrijkste instroomredenen zien:

Belangrijkste redenen instroom 2017 in %	A	D	OIJ
Komende van het AZC	22,1%	9,4%	20,4%
Uitkering w erkloosheid	19,8%	15,9%	12,4%
Komende van andere gemeente	8,1%	17,8%	20,4%
Niet voldoende midd. om in lev. te voorzien	11,6%	14,8%	10,9%

Net zoals onze klanten zich met uiteenlopende redenen melden voor financiële ondersteuning en/of hulp bij het vinden van werk (instroom), zijn er diverse redenen waarom de uitkering weer kan worden beëindigd (uitstroom).

Opvallend daarbij is 32% van de uitstroom (alle gemeenten gezamenlijk) het gevolg is van arbeid in dienstbetrekking. De 3 gemeenten gaan daarbij redelijk gelijk op, waarbij Oude IJsselstreek een lichte voorsprong heeft. Als 2^e voornaamste uitstroomredenen zien we “verhuizing naar andere gemeente”: totaal 15%. Hierbij loopt Aalten weer wat verder uit op de andere gemeenten.

Opnieuw zijn we er in geslaagd alle aanvragen tijdig af te wikkelen en de uitkeringen op tijd en correct te betalen.

Vangnetregeling	Gemeente Aalten	Gemeente Doetinchem	Gemeente Oude IJsselstreek
Definitief budget 2017	4.273.319	17.711.194	8.635.834
Kosten BUIG 2017	4.742.622	18.280.679	9.407.925
Tekort ten opzichte budget	-469.303	-569.485	-772.091
Compensatie vangnet	127.819	-	170.150
Tekort na ontvangst vangnet	-341.484	-569.485	-601.941

De aanvraag vangnetuitkering voor de gemeenten Oude IJsselstreek en Aalten zijn voorbereid door Laborijn en in nauwe onderlinge samenwerking en afstemming bij de desbetreffende gemeenteraden voorgelegd en vastgesteld. Aansluitend zullen de aanvragen voor de gemeenten ingediend worden bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Vooraf is er geen zekerheid over de definitieve toekenning hiervan.

De aanvraag Vangnetuitkering 2016 voor de gemeente Oude IJsselstreek is inmiddels toegekend.

Binnen dit programma is er geen post onvoorzien opgenomen en zijn er geen onvoorziene uitgaven gedaan.

4.2 Programma participatie

4.2.1 Maatschappelijke participatie

Primair willen we onze klanten ondersteunen, op weg helpen en weerbaar maken. We willen ervoor zorgen dat iedereen weer naar vermogen deel kan nemen aan de samenleving. Daarbij is werk de hoogste vorm van participatie.

Voor hen die dat nu nog niet, of niet zonder blijvende ondersteuning, lukt, zetten we andere middelen in. We kijken naar wat nodig is om het individu weer in zijn of haar kracht te zetten. Soms is dat eerst zorg of hulpverlening. Dit zal niet altijd direct leiden tot een hogere uitstroom naar werk, maar wel naar een actievere deelname aan de samenleving: een plek voor iedereen! Om dit te kunnen realiseren is samenwerking met andere partijen nodig. Hulpverlening en zorg organiseren waar nodig is net zo belangrijk. Het zijn vaak de eerste stappen naar financiële zelfstandigheid.

Realisatie participatieplannen

De zogenaamde “onderkant van het bestand” bestaat uit klanten waar het arbeidsmarktperspectief nog ver weg lijkt of wellicht onhaalbaar zal zijn. Toch willen wij geen mensen afschrijven, het gevolg daarvan kan namelijk vereenzaming en isolement zijn. Uit onderzoek is gebleken dat inactiviteit ziekmakend is: het beroep op gezondheidszorg en voorzieningen alsmede de overlast neemt daardoor toe. Vanuit zowel deze overweging als vanuit het feit dat er voor iedereen een plek in de maatschappij zou moeten zijn, zet Laborijn actief in op de participatie van deze groep klanten. Om dat mogelijk te maken hebben wij intensieve samenwerking met de “andere partijen” op het sociaal domein nodig. Dat spectrum is breed: van professionele organisaties naar stichtingen en particuliere initiatieven. Laborijn werkt actief aan haar netwerk hierbinnen (zie volgende paragraaf). In het 3^e kwartaal is gestart met de voorbereidingen om onze klanten daadwerkelijk een aanbod te kunnen doen. Zij het hulpverlening, deelname aan activiteiten of vrijwilligerswerk. Eind 4^e kwartaal 2017 zijn er 526 participatietrajecten gerealiseerd. De ambitie voor 2017: realisatie van 500 participatieplannen, is daarmee ruimschoots behaald.

Samenwerkingen

In het vierde kwartaal zijn wij verder gegaan met het maken en concretiseren van samenwerkingsafspraken met diverse organisaties. Te denken valt daarbij aan de Coöperatie Sociaal Werk Oude IJsselstreek, Vrijwilligerscentrale Doetinchem, Aktief, Sité, Stadskamer, Graafschapcollege, Iriszorg en GGNet. Dit zijn stappen op weg naar intensivering en structurering van deze samenwerkingen. Er is nog veel grond te ontginnen, maar het netwerk wordt steeds intensiever.

Regionaal project GGZ

Sinds 2013 werken de Ministeries van SZW en VWS samen met onder andere GGZ-Nederland, VNO-NCW, UWV, Divosa, VNG en MIND/LPGGZ via het project Mensenwerk aan de bevordering van de participatie van mensen met psychische aandoeningen. Het project richt zich op werkzame elementen om participatie van mensen uit deze specifieke doelgroep te vergroten. Hiermee wordt de samenwerking tussen GGZ en Werk & Inkomen gestimuleerd. In het 4^e kwartaal is gestart met het inrichten van de projectorganisatie en is een projectleider aangesteld. Laborijn neemt actief deel aan dit project.

4.2.2 Re-integratie

Met betrekking tot de presentatie van de gegevens 2016 van de gemeente Aalten in onderstaande tabellen gelden dezelfde opmerkingen als bij het programma Inkomen (zie paragraaf 4.1).

Laborijn	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
ID-banen	70.911	75.000	93.000	87.699
Wiw	354.110	347.000	285.000	357.868
Loonkostensubsidie (kortdurend)	198.692	785.000	570.000	567.456
Kinderopvang	22.190	49.000	35.000	19.204
Werkgeversservicepunt	81.966	129.000	-	-
Interne trajecten	1.964.524	1.395.000	556.000	556.000
Externe trajecten (inkoop)	242.626	113.000	-	-
Vergoedingen en premies	145.755	160.000	-	-
Re-integratietrajecten	-	-	1.036.200	845.753
Totaal lasten	3.080.774	3.053.000	2.575.200	2.433.980

Gemeenten Aalten	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
ID-banen	-	-	-	-
Wiw	15.401	16.000	-	-
Loonkostensubsidie (kortdurend)	-	42.000	-	-
Kinderopvang	5.059	7.000	-	-
Werkgeversservicepunt	-	30.000	-	-
Interne trajecten	239.553	207.000	-	-
Externe trajecten (inkoop)	30.340	17.000	-	-
Vergoedingen en premies	46.912	24.000	-	-
Re-integratietrajecten	-	-	-	-
Totaal lasten	337.265	343.000	-	-

Gemeente Doetinchem	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
ID-banen	12.061	10.000	24.000	24.287
Wiw	311.050	304.000	256.000	329.145
Loonkostensubsidie (kortdurend)	171.728	488.000	350.000	392.370
Kinderopvang	12.905	30.000	25.000	14.110
Werkgeversservicepunt	46.274	57.000	-	-
Interne trajecten	1.129.236	770.000	323.000	323.000
Externe trajecten (inkoop)	134.537	62.000	-	-
Vergoedingen en premies	31.436	88.000	-	-
Re-integratietrajecten	-	-	773.500	618.838
Totaal lasten	1.849.227	1.809.000	1.751.500	1.701.750

Gemeente Oude IJsselstreek	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
ID-banen	58.850	65.000	69.000	63.412
Wiw	27.659	27.000	29.000	28.723
Loonkostensubsidie (kortdurend)	26.964	255.000	220.000	175.086
Kinderopvang	4.226	12.000	10.000	5.094
Werkgeversservicepunt	35.692	42.000	-	-
Interne trajecten	595.735	418.000	233.000	233.000
Externe trajecten (inkoop)	77.749	34.000	-	-
Vergoedingen en premies	67.407	48.000	-	-
Re-integratietrajecten	-	-	262.700	226.915
Totaal lasten	894.282	901.000	823.700	732.230

In onderstaande tabel zijn de werkelijke kosten afgezet tegen de in de gewijzigde begroting opgenomen verwachte uitgaven.

Re-integratiebudget Verschil begroot-kosten	Aalten	Doetinchem	Oude IJsselstreek	Laborijn
Begroot budget	343.000	1.809.000	901.000	3.053.000
Werkelijke kosten	337.265	1.849.227	894.282	3.080.774
Tekort tov begroting	5.735	-40.227	6.718	-27.774

In onderstaande tabel zijn de werkelijke kosten vergeleken met de definitief beschikbare budgetten per gemeente.

Re-integratiebudget Verschil budget-kosten	Aalten	Doetinchem	Oude IJsselstreek	Laborijn
Definitief budget	342.706	1.808.785	901.632	3.053.123
Werkelijke kosten	337.265	1.849.227	894.282	3.080.774
Tekort tov budget	5.441	-40.442	7.350	-27.651

In onderstaande tekst duiden we het beeld uit bovenstaande tabellen. Allereerst schetsen we het netto uitstroom resultaat. Vervolgens geven we aan op welke wijze dit resultaat middels trajecten is behaald. Tot slot verklaren we verschillen tussen begroting en realisatie.

Uitstroom naar werk

Het jaarbeeld ten aanzien van de uitstroom is, in lijn met hetgeen beschreven in de kwartaal-rapportages, lager dan oorspronkelijk begroot. Totaal werden in 2017 562 uitkeringen beëindigd. De uitstroom naar betaald werk leverde daaraan met 201 volledige uitplaatsingen een forse bijdrage. Daarnaast hebben we 168 inwoners parttime aan het werk geholpen. Laborijn faciliteert ook trajecten gericht op zelfstandig ondernemerschap. In 2017 zijn in totaal 15 klanten uitgestroomd naar zelfstandig ondernemerschap.

Er zijn ook goede doelmatigheid resultaten geboekt die niet direct van invloed zijn op het aantal lopende uitkeringen. Binnen de doelgroep jongeren hebben we 52 plaatsingen VSO/PRO gerealiseerd. Het betreffen jongeren die (nog) geen lopende uitkering hebben maar in een vroegtijdig stadium middels casus overleggen met de VSO / PRO scholen worden opgepakt, bemiddeld en begeleid middels jobcoaching.

Laborijn biedt ook ondersteuning aan inwoners zonder uitkering (NUG) die zich melden voor ondersteuning bij het verkrijgen van betaalde arbeid. In dat kader hebben we in 2017 42 inwoners voorzien van dienstverlening.

Trajecten naar werk

Het hierboven beschreven resultaat komt tot stand middels de inzet van trajecten. Het aantal uitgezette trajecten gericht op, het naar vermogen, verkrijgen van betaald werk ligt met 866 fors hoger dan het begrote aantal van 500. Sinds het 3^e kwartaal kiezen we, waar mogelijk, steeds vaker voor een intensieve groepsgerichte aanpak. Binnen 3 pilots is met deze aanpak geëxperimenteerd (Taskforce Werk, Werkacademie Jongeren, Doorstroom SW). In het vierde kwartaal hebben we het aantal deelnemers aan deze pilots fors uitgebreid en is verkend op welke manier we deze werkwijze binnen ons regulier proces in 2018 kunnen borgen. De uitvoering van de pilots is fysiek ondergebracht binnen onze Werk Leer Centra.

Toelichting verschil begroting realisatie

Kortdurende loonkostensubsidie

De realisatie valt lager uit dan begroot. De kortdurende loonkostensubsidie heeft tot doel om een tijdelijk verminderde loonwaarde bij aanvang van een reguliere plaatsing naar werk te compenseren. Deze situatie komt in de huidige praktijk minder vaak voor. Veel vaker is sprake van een situatie waarbij er sprake is van een verminderde loonwaarde van structurele aard. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de langdurige loonkostentoeslag. Deze wordt per periode op basis van een loonwaarde-meting vastgesteld. Op grond van de beperkte realisatie in 2017 van kortdurende loonkostensubsidie zullen we in 2018 nader kijken naar de mogelijke inzet van de kortdurende loonkostensubsidie. Daarbij zullen we bezien of we in 2018 de doorlooptijd van het "job ready traject" kunnen bekorten en het instroommoment bij de werkgever mogelijk kunnen vervroegen met inzet van kortdurende LKS.

Externe trajecten

Onze inkoop van externe trajecten ligt boven de afgegeven prognose. Re-integratie trajecten voeren we in hoofdzaak in eigen beheer uit. Echter op onderdelen wordt expertise ingezet die we zelf (nog) niet of beperkt in huis hebben. Deze inkoop omvat onder meer Nederlandse taaltraining, scholing (PC vaardigheden, heftruckcertificaten, VCA ed.), persoonlijke beschermingsmiddelen (werkschoenen, veiligheidsbril) en externe jobcoaching. In het laatste geval betreft het hoofdzakelijk uitloop van oude verplichte contracten die bij de vorming van Laborijn zijn overgenomen en gerespecteerd worden. Daarnaast betreft het voor circa € 40.000 een verplichte uitgaaf ten behoeve van het project School Ex VSO die niet in begroting is voorzien en voortvloeit uit een regionale beleidskeuze.

Interne Trajecten

De toename van het aantal trajecten (zie tekst trajecten naar werk) en de intensiteit daarvan (binnen de pilots) veroorzaken de overschrijding van begroting bij deze post. De inzet daarvan heeft geleid tot verbetering van het uitstroom resultaat vanaf het derde kwartaal.

4.2.3 Sociale Werkvoorziening

Laborijn	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
Omzet groepsdeta	4.613.055	5.215.000	3.753.000	3.997.037
Omzet indiv.deta	1.634.472	1.700.000	1.377.000	1.314.538
Omzet intern werk	450.692	303.000	150.000	409.128
Overige bedrijfsopbrengsten	-	-	11.000	31.389
Opbrengst verhuur/re-int.trajecten			722.000	
-/- directe prod.kosten	-40.763	-30.000	-25.000	-25.320
Netto opbrengsten	6.657.455	7.188.000	5.988.000	5.726.773
Loonkosten Wsw	27.259.441	26.285.668	18.323.000	20.740.284
Lage Inkomensvoordeel (Liv)	-550.000	-326.001	-775.000	-
Vervoerskosten Wsw	297.667	240.000	325.000	192.302
Overige personeelskosten Wsw	375.406	493.333	415.000	404.185
Kosten begeleid werken	811.974	793.000	693.000	654.516
Rijksbijdrage	-26.684.283	-25.568.000	-18.843.000	-20.980.678
Subsidieresultaat	-1.510.204	-1.918.000	-138.000	-1.010.609
Dekkingsbijdrage	5.147.251	5.270.000	5.850.000	4.716.164

De dekkingsbijdrage SW is ruim € 120.000 lager dan begroot.

Wsw dienstverbanden

Categorie	Gemiddeld aantal werkelijk	Gemiddeld aantal begroot
Groepsdetachering	543	625
Individuele detachering	129	147
Intern werk	249	132
Begeleid werken	55	54
Intern gedetacheerd	19	21
Totaal aantal fte	996	979

Op 1 januari 2017 zijn de SW-medewerkers van de gemeente Aalten (288 personen) overgekomen naar Laborijn. Daarnaast is er gedurende het jaar - anders dan in voorgaande jaren - veel nieuwe instroom geweest, vanuit het z.g. 'zittende bestand', overplaatsingen van andere SW-bedrijven en tijdelijke contracten van de gemeente Aalten. In totaal zijn 18 medewerkers nieuw ingestroomd. De uitstroom in 2017 bedraagt 5%, een percentage dat de laatste jaren gebruikelijk is.

Tegen het eind van 2017 zijn we erin geslaagd opnieuw een aantal SW-medewerkers te detacheren, waarmee de afname van het aantal gedetacheerden van het eerste half jaar is gecompenseerd. Het resultaat hiervan is dat we 2017 afsluiten met een percentage extern geplaatsten van 75%. Externe plaatsingen zijn de groepsdetacheringen, individuele detacheringen en begeleid werken.

Het ziekteverzuimpercentage was over 2017 11,4%. Het streefcijfer was 10,1%. Hierbij constateren we dat dit veroorzaakt wordt door een hoog verzuim bij de SW medewerkers die niet zijn gedetacheerd. Laborijn heeft overigens een lager verzuimpercentage dan landelijk. Dit is namelijk 13% over het eerste half jaar in 2017 en dit percentage stijgt de laatste jaren. In 2017 zijn verzuimtrainingen gegeven voor alle leidinggevendenden, om hen te ondersteunen in het voeren van het juiste gesprek en daarmee de beheersing van het ziekteverzuim.

Als gevolg van een tijdelijke vermindering van het aantal gedetacheerden in 2017, is de omzet van de detacheringsopbrengsten lager dan begroot. De toename van het aantal gedetacheerden in het laatste kwartaal van 2017 zal in 2018 een positief effect hebben op de omzet.

De loonkosten zijn hoger dan verwacht, dit wordt grotendeels gecompenseerd doordat de Rijksbijdrage hoger uitvalt dan begroot.

Het definitieve bedrag Lage Inkomensvoordeel is op dit moment nog niet bekend, voorzichtigheids-halve is ongeveer 90% van het berekende bedrag aangehouden.

Binnen dit programma is er geen post onvoorzien opgenomen en er zijn onvoorzien uitgaven gedaan.

4.3 Programma overige regelingen

Het programma Overige regelingen bestaat uit de Bbz voor gevestigde ondernemers en de (belaste) bijzondere bijstand (incl. enkele aanverwante regelingen).

Laborijn	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
Bbz (gevestigde ondernemers)	11.970	77.000	50.000	66.461
Bijzondere bijstand	822.685	700.000	425.000	534.876
Totaal lasten	834.655	777.000	475.000	601.337

4.3.1 Bbz

De Bbz (Besluit bijstandsverlening zelfstandigen) is specifiek bedoeld voor zelfstandigen die in financiële problemen komen maar wel een levensvatbaar bedrijf hebben en tijdelijke financiële ondersteuning nodig hebben. Primair wordt deze financiële ondersteuning in de vorm van een lening verstrekt. Halverwege het kalenderjaar (medio juli) moet men de jaarrekening van het voorgaande jaar inleveren. Hierna wordt er beoordeeld of de lening terugbetaald kan/moet worden of dat het een zogenaamde bijstandsverlening "om niet" zal zijn. In dit laatste geval wordt het netto bedrijfsresultaat aangevuld tot bijstandsniveau.

Dat heeft tot gevolg dat halverwege het jaar een deel van het totaal van de Bbz-leningen wordt omgezet in een uitkering. De kosten Bbz zijn € 65.000 lager uitgevallen dan begroot.

Hieronder wordt het overschot per gemeente weergegeven:

Bbz	Aalten	Doetinchem	Oude IJsselstreek	Laborijn
Verschil begroot-kosten				
Begroot kosten	7.000	50.000	20.000	77.000
Werkelijke kosten	6.482	18.841	-13.353	11.970
Overschot 2017 tov begroting	518	31.159	33.353	65.030

Zowel de gemeente Doetinchem als Oude IJsselstreek hebben recht op een aanvullend budget Bbz. De gemeente Oude IJsselstreek heeft hierdoor een overschot op het budget, terwijl Aalten en Doetinchem beiden een tekort hebben.

Bbz Verschil budget-kosten	Aalten	Doetinchem	Oude IJsselstreek	Laborijn
Definitief budget	1.531	24.437	7.401	33.369
Aanvullend budget		7.317	31.353	38.670
Werkelijke kosten	-8.013	-50.595	-25.401	-84.009
Verschil 2017 tov budget	-6.482	-18.841	13.353	-11.970

4.3.2 Bijzondere Bijstand

Een aantal voorzieningen binnen de bijzondere bijstand zijn direct gerelateerd aan levensonderhoud en worden om praktische redenen door Laborijn toegekend en uitbetaald. Dit zijn onder andere aanvullende bijstand voor inwoners onder de 21 jaar en de overbruggingsuitkering voor statushouders. De kosten hiervan zijn begroot op basis van de uitgaven van voorgaande jaren en worden door de gemeenten vergoed aan Laborijn.

De trend die reeds in voorgaande kwartalen zichtbaar was, zet zich ook in het vierde kwartaal voort: een overschrijding van de lasten van de bijzondere bijstand.

De uitgaven Bijzondere Bijstand in de gemeente Doetinchem zijn inclusief € 305.000 individuele inkomenstoelage, deze regeling wordt niet voor de beide andere gemeenten uitgevoerd door Laborijn.

Bijzondere Bijstand Verschil begroot-kosten	Aalten	Doetinchem	Oude IJsselstreek	Laborijn
Begroot kosten	80.000	490.000	130.000	700.000
Werkelijke kosten	60.449	651.640	110.596	822.685
Verschil 2017 tov begroting	19.551	-161.640	19.404	-122.685

In de gemeenten Aalten en Oude IJsselstreek zijn de uitgaven binnen de begroting gebleven, de uitgaven in de gemeente Doetinchem laten een overschrijding zien van € 162.000.

De overschrijding bij de gemeente Doetinchem is direct gerelateerd aan de aanvullende uitkering voor 18 tot 21-jarigen. Waar bij de begroting rekening werd gehouden met een aanvulling naar de WSF-norm voor inwoners van Doetinchem, is bij de realisatie van de uitvoering de norm van 21-jarigen aangehouden, conform de uitgangspunten van Oude IJsselstreek en Aalten.

Samengevat geeft dit het volgende beeld per gemeente:

Gemeente Aalten	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
Bbz (gevestigde ondernemers)	6.482	7.000	-	-
Bijzondere bijstand	60.449	80.000	-	-
Totaal lasten	66.931	87.000	-	-

Gemeente Doetinchem	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
Bbz (gevestigde ondernemers)	18.841	50.000	40.000	60.353
Bijzondere bijstand	651.640	490.000	325.000	405.644
Totaal lasten	670.481	540.000	365.000	465.997

Gemeente Oude IJsselstreek	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
Bbz (gevestigde ondernemers)	-13.353	20.000	10.000	6.108
Bijzondere bijstand	110.596	130.000	100.000	129.232
Totaal lasten	97.243	150.000	110.000	135.340

Binnen dit programma is er geen post onvoorzien opgenomen en zijn er geen onvoorziene uitgaven gedaan.

4.4 Verplichte paragrafen

4.4.1 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
Loon- en salariskosten	8.119.013	8.049.000	7.601.100	7.676.489
Overige personeelskosten	450.987	571.000	306.900	273.710
Huisvestingskosten	583.896	557.000	672.000	710.664
Facilitaire kosten	937.642	811.000	854.100	728.009
Automatiseringskosten	698.922	701.000	661.100	625.466
Incidentele baten en lasten	-717.757	-	-	260.865
<i>Lasten bedrijfsvoering</i>	10.072.703	10.689.000	10.095.200	10.275.203
Dienstverleningsovereenkomsten	-	-23.000	-78.500	-907.716
Dekking programma Participatie (Wsw)	-5.147.251	-5.270.000	-5.850.000	-4.716.164
<i>Dekking kosten bedrijfsvoering</i>	-5.147.251	-5.293.000	-5.928.500	-5.623.880
Totaal lasten bedrijfsvoering	4.925.452	5.396.000	4.166.700	4.651.323
Bijdragen deelnemende gemeenten	5.396.000	5.396.000	4.166.700	4.468.280
Bedrijfsresultaat voor bestemming	470.548	-	-	-183.043
Bestemming reserves in dienstjaar	-285.094	-	-	524.730
Bestemming reserves in volgend dienstjaar	-235.268	-	-	-154.709
Bedrijfsresultaat na bestemming	-49.813	-	-	186.978

De werkelijke totale lasten bedragen ruim € 4,9 miljoen, terwijl deze begroot waren op € 5,4 miljoen. Ten opzichte van de begroting is dus een positief resultaat behaald van circa € 475.000. Dit positieve resultaat is voor resultaatbestemming. Na bestemming is het resultaat € 49.813 negatief.

Hierna worden de afzonderlijke posten verder toegelicht.

Loon- en salariskosten	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
Salarissen en sociale premies	10.433.064	9.599.000	8.300.100	8.739.159
Inkomsten uit detacheringen/diensten	-349.527	-155.000	-143.000	-324.670
Doorbelasting naar re-integratiebudget	-1.964.524	-1.395.000	-556.000	-738.000
Totaal	8.119.013	8.049.000	7.601.100	7.676.489

De totale loon- en salariskosten, inclusief tijdelijk ingehuurd personeel, zijn € 70.000 hoger dan begroot. De gemiddelde bezetting was begroot op 137,43 fte, terwijl de werkelijke gemiddelde bezetting 141,03 fte bedroeg.

Aantal medewerkers (gemiddelde fte's)	Directie en Bedrijfsvoering	Werkgevers-dienstverlening en detachering	Ontwikkelen naar werk	Inkomen en maatschappelijke participatie	Totaal
Totaal fte	35,71	27,86	36,15	41,31	141,03

Er waren gemiddeld 3,7 fte's gedetacheerd (€ 215.000).

De genoemde diensten zijn onder andere verleend aan Mabeon 'de Achterhoek' Holding B.V., ISWI i.l., gemeente Oude IJsselstreek (extra screening) en Vakwerk.nu B.V. (€ 109.000). Ook heeft Laborijn inkomsten vanwege de uitvoering van de Wiw, ID en activeringstrajecten voor derden (€ 25.000).

Overige personeelskosten	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
Reiskosten woon-werk	68.196	60.000	60.000	45.650
Opleidingen	171.628	240.000	80.100	60.443
Overige personeelskosten	136.005	168.000	73.800	105.352
Reiskosten	39.962	75.000	75.000	49.833
Representatiekosten	21.156	18.000	18.000	12.433
Bestuurskosten	14.040	10.000	-	-
Totaal	450.987	571.000	306.900	273.710

Een aantal geplande (groeps)trainingen/opleidingen zijn doorgeschoven naar 2018, waardoor er minder is uitgegeven dan begroot.

De sub-post overige personeelskosten bestaat onder andere uit de kosten van jubilea/gratificaties, werving personeel, ondernemingsraad en kerstpakketten. Deze kosten samen zijn iets hoger uitgevallen dan begroot.

Daarnaast worden op deze post de WW-verplichtingen van ex-medewerkers verantwoord. Deze kosten waren in 2017 € 42.000, begroot was € 100.000.

De totale overige personeelskosten zijn € 120.000 lager dan begroot.

Huisvestingskosten	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
Afschrijving	124.951	130.000	122.000	118.037
Gas	81.376	113.000	113.000	122.774
Electra	75.366	88.000	88.000	77.965
Water	5.817	6.000	6.000	3.722
Schoonmaakkosten	221.624	165.000	165.000	177.823
Verzekeringen/belastingen	107.504	90.000	100.000	79.737
Onderhoud gebouw/terrein	239.641	250.000	250.000	250.888
Huuropbrengsten	-433.664	-400.000	-400.000	-441.981
Huur	161.281	115.000	228.000	321.699
Totaal	583.896	557.000	672.000	710.664

De kosten voor gas en elektra zijn lager dan begroot, gedeeltelijk wordt dit veroorzaakt door een relatief zachte winter.

Door de uitbreiding van ruimten was het noodzakelijk om in 2017 het lopende schoonmaakcontract aan te passen, hiermee was in de begroting geen rekening gehouden.

In 2017 is er huur betaald voor de WLC-panden in Ulft en Aalten. Voor het pand in Ulft moest in 2017 een (duurder) nieuw contract afgesloten worden. De verhuur van panden aan de Terborgseweg hebben iets meer opgeleverd dan begroot.

De totale overige huisvestingskosten zijn € 27.000 hoger dan begroot.

Facilitaire kosten	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
Telefoon	101.575	80.000	70.000	60.750
Huur apparaten	35.498	40.000	66.000	51.602
Kantoorartikelen	65.844	55.000	49.000	48.085
Porti	62.816	64.000	64.000	55.269
Abonnementen	118.015	119.000	119.000	107.356
Advieskosten	111.644	59.000	59.000	34.110
Accountantskosten	81.797	67.000	64.600	64.080
Juridische kosten	53.844	45.000	40.000	48.785
Algemene kosten	41.737	30.000	50.000	24.869
Communicatiekosten	62.689	35.000	35.400	25.249
Restaurantkosten	122.787	111.000	111.000	130.394
Autokosten	97.746	100.000	120.000	102.120
Rente opbrengsten	-67.163	-60.000	-60.000	-32.639
Bank- en rentekosten	48.812	66.000	66.100	7.979
Totaal	937.642	811.000	854.100	728.009

Ook bij de facilitaire kosten is een aantal afwijkingen te zien bij de verschillende posten. Er is met name meer uitgegeven aan telefoon-, advies- en communicatiekosten. Een gedeelte van de telefoonkosten is in de begroting ten onrechte opgenomen onder automatiseringskosten/samenwerkingsverband Doetinchem, vandaar een overschrijding op deze kosten.

In 2017 hebben we onder meer gebruik gemaakt van extern advies op het gebied van Regionale Sociale Recherche, belastingwetgeving, medewerkerstevredenheidsonderzoek en de opbouw en verdeling van de Buig-budgetten.

Wat betreft communicatie zijn er in 2017 extra uitgaven gedaan voor onder andere het ontwikkelen van het boekje "Wij zijn Laborijn" en de "digitale metrokaart van Laborijn".

Automatiseringskosten	Werkelijk 2017	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2017 voor wijziging	Werkelijk 2016
Software onderhoud/ondersteuning	317.800	290.000	250.000	235.258
Samenwerkingsverband D'chem	381.123	411.000	411.100	390.208
Totaal	698.922	701.000	661.100	625.466

De totale kosten voor automatisering zijn vrijwel gelijk aan het begrote bedrag.

Specificatie Incidentele baten en lasten	Baten	Lasten
Toetredingssom gemeente Aalten	676.000	
Overname verlofuren SW Hameland	225.182	
Vrijval tussenrekening subsidie WSW	129.812	
Liquidatiesaldo Stichting Talent voor Werk	99.761	
Diversen	11.448	
Overname verlofuren ambtelijk Hameland	10.086	
Verkochte activa	7.400	
Transformatiekosten		390.906
Correctie sectorpremie SW 2016		42.897
Diversen		8.129
Totaal	1.159.689	441.932
Saldo	717.757	

Per 1 januari 2017 is de gemeente Aalten toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn. Om toe te treden heeft de gemeente Aalten een bedrag van € 676.000 gestort in de algemene reserve van Laborijn.

Doordat de SW-medewerkers van de gemeente Aalten per 1 januari 2017 in dienst zijn gekomen van Laborijn, heeft Hameland de openstaande verlofuren uitbetaald aan Laborijn. Tevens zijn enkele ambtelijke medewerkers van Hameland in dienst getreden bij Laborijn. Ook hiervoor zijn de openstaande verlofuren uitbetaald aan Laborijn door Hameland. In totaal betreft dit een bedrag van € 235.000. Dit bedrag zal toegevoegd worden aan de bestemmingsreserve vakantiegelden/vakantiedagen.

In 2017 is € 391.000 uitgegeven aan transformatiekosten, welke ten laste komen van de bestemmingsreserve transformatiekosten.

4.4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Onder weerstandsvermogen verstaan wij de mate waarin Laborijn (onverwachte) verliezen door niet-structurele financiële tegenvallers kan opvangen, zonder dat de continuïteit van Laborijn direct in gevaar komt of financiële noodmaatregelen noodzakelijk zijn. De omvang van het weerstandsvermogen wordt bepaald door enerzijds de weerstandscapaciteit, anderzijds de risico's (de niet-structurele financiële tegenvallers). Er is geen post onvoorzien opgenomen in de begroting.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Met weerstandscapaciteit bedoelen we de beschikbare financiële middelen om onverwachte en substantiële kosten en/of uitgaven te financieren. Binnen Laborijn wordt het weerstandsvermogen gevormd door de post Algemene reserve.

Algemene reserve na resultaatbestemming (x € 1.000)	
Saldo 1 januari 2017	3.668
- Toevoeging resultaat 2016	187
- Toetredingssom gemeente Aalten	676
Subtotaal algemene reserve voor resultaatbestemming	4.531
- Toevoeging resultaat 2017	-128
Totaal algemene reserve na resultaatbestemming 31 december 2017	4.403

Uit bovenstaande tabel is af te leiden dat na verwerking van de resultaatbestemming en toetredingssom Aalten een positieve algemene reserve aanwezig is van ruim € 4,4 miljoen. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt daarmee eveneens € 4,4 miljoen.

Inventarisatie van de risico's

Risico's zijn in dit verband gedefinieerd als onzekere of onverwachte gebeurtenissen die het behalen van de strategische doelstellingen van de organisatie in gevaar brengen. Niet alle risico's zijn in dit verband relevant, zo zijn sommige risico's op een andere wijze afgedekt.

Hoewel er bij Laborijn nog geen uitgebreide risico-inventarisatie heeft plaatsgevonden, is in de navolgende tabel wel een aantal risico's weergegeven. Na inventarisatie van de risico's zal ook de notitie Weerstandvermogen mogelijk aangepast worden.

Onderwerp	Omschrijving risico	Omschrijving kans	Omschrijving beheersmaatregel	Geschatte financiële omvang in € 1.000	Mogelijk jaar waarin het risico manifest wordt
Rijksbijdrage Gebundelde uitkering (BUIG):	Niet, niet juist of niet tijdig verantwoord geven financieel risico.	Proces is bekend en wordt zowel door FA als control strak gevolgd.	Proces herschrijven, in planning en control agenda laten "popuppen"	0	Jaarlijks
	Overbesteding komt voor rekening deelnemende gemeenten.	Kans is reëel. De prestatie moet minimaal gelijke tred houden met het landelijke gemiddelde.	Monitoren uitgaven/ inkomsten en effectiviteit inzet re-integratiemiddelen en beleid.	p.m.	Jaarlijks
Re-integratie	Niet juiste inzet W-deel geeft kans op overbesteding I-deel.	Kans op dit risico is reëel, omdat re-integratie dynamisch is.	Monitoring en evaluatie beleid re-integratie en waar nodig aanvullende maatregelen.	128	Jaarlijks
Wsw	Het onverwacht wegvallen van opbrengsten uit (groeps) detacheringsovereenkomst(en).	Kans is reëel.	Monitoring ontwikkeling (groeps) detacheringen en zonnig tijdig maatregelen nemen.	581	Jaarlijks
Beheers- en apparaatskosten	Er wordt op reële basis begroot waarbij weinig ruimte is voor onvoorziene uitgaven.	Kans op dit risico is reëel, omdat de organisatie op dit moment in een transformatiefase zit. Hierdoor kunnen onverwachte interne en externe factoren invloed hebben op de uitvoeringskosten.	Monitoring uitvoeringskosten en waar nodig aanvullende maatregelen.	504	Jaarlijks
Huisvesting	Er is een risico dat de geplande huisvesting een lange doorlooptijd kent, waardoor eventueel extra huurkosten en onderhoudskosten moeten worden gemaakt.	Kans op dit risico is reëel. Omdat de huisvesting onderdeel is van de transformatiefase, kan de planning met betrekking tot de huisvesting mogelijk aangepast worden.	Monitoring en besluitvorming huisvesting en waar nodig aanvullende maatregelen.	p.m.	Incidenteel
Uittreding gemeente	Er is een risico dat een gemeente uit de GR treedt.		In de GR statuten is hiervoor opgenomen dat de financiële schade die door uittreding aan de dienst wordt toegebracht, inclusief de hierdoor ontstane wachtdienstoplichtingen, aan de uittredende gemeente in rekening wordt gebracht.	p.m.	Incidenteel

Risico's afgedekt via een verzekering

Er zijn verzekeringen afgesloten voor de risico's van brand, bedrijfsschade, transport, werkmaterieel en voertuigen, aansprakelijkheid en rechtsbijstand.

Risico's afgedekt via een voorziening

Deze risico's betreffen onzekere verplichtingen, voortkomend uit activiteiten/transacties in het verleden. Deze verplichtingen zijn onzeker qua omvang en/of tijdstip waarop ze zich voordoen, maar zijn redelijkerwijs in te schatten. Aan de vorming en hoogte van voorzieningen liggen bedrijfseconomische criteria ten grondslag. Bij de toelichting op de balans zijn de verschillende voorzieningen benoemd en wordt bij elke post een nadere toelichting op de ontwikkeling daarvan gegeven, waaronder een overzicht van de onttrekkingen en de toevoegingen.

Benodigd weerstandsvermogen

Om tot een onderbouwing van het benodigde weerstandsvermogen te komen wordt sinds 2010 de volgende werkwijze gehanteerd:

1. Identificeren risico's
2. Beoordelen en prioriteren risico's
3. Analyse van de risico's
4. Bepalen weerstandvermogen

Op basis van de hiervoor genoemde methode is destijds berekend dat het weerstandsvermogen € 4,1 miljoen moet zijn. Per ultimo 2017 is de omvang van de post algemene reserve € 4,4 miljoen. Dit is inclusief het resultaat 2017. Hiermee voldoet het weerstandvermogen op de peildatum aan de oude berekende norm. In de komende jaren wordt een herberekening van het gewenste weerstandsvermogen gemaakt. Dit gebeurt op basis van het actuele risicoprofiel. Ultimo 2017 is het weerstandsvermogen naar verwachting voldoende om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

Toekomstscenario's en risicobeheersing

Bij de risico-inventarisatie, zoals hiervoor genoemd, is de in de Participatiewet voorziene afbouw van de (Rijks)subsidie tot ongeveer € 22.700 per SE vanaf 2022 niet meegenomen. Dit betekent voor Laborijn in de komende jaren een oplopend negatief subsidieresultaat.

Bestemmingsreserve

Er zijn drie bestemmingsreserves gevormd:

1. Bestemmingsreserve vakantiegeld en vakantiedagen;
2. Bestemmingsreserve transformatiekosten;
3. Bestemmingsreserve nog te besteden Rijkssubsidiegelden.

Kengetallen

Gelet op artikel 11, tweede lid onderdeel d van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, dienen in de Jaarstukken de volgende kengetallen te worden opgenomen:

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Het solvabiliteitsrisico

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een Gemeenschappelijke Regeling heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte voor Laborijn bedraagt 0,41% (2017).

Kengetallen cf. art. 11 lid 2d BBV	2016	begroot	2017
Netto schuldquote	-7,91%	n.v.t.	-6,96%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	-7,91%	n.v.t.	-6,96%
Solvabiliteitsratio	35,89%	n.v.t.	42,06%
Structurele exploitatieruimte	1,56%	n.v.t.	0,41%

De kengetallen zijn in 2017 licht verbeterd. Dit komt met name omdat de langlopende leningen verder zijn afgelost en het eigen vermogen is toegenomen.

Claims van derden, faillissement verbonden partijen en/of derde partijen

Er zijn er geen claims bekend die niet in de cijfers zijn verwerkt. Er zijn evenmin redenen of aanwijzingen dat de verbonden partijen financiële problemen kennen of zelfs failliet (dreigen te) gaan. De post Financiële vaste activa betreft nagenoeg uitsluitend leningen aan personeelsleden onder hypothecaire zekerheidsstelling. Sinds 2009 worden geen nieuwe leningen meer verstrekt.

4.4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen en bijbehorende installaties is een voorziening getroffen. De voorziening is bedoeld voor het gelijkmatig spreiden van de onderhoudskosten over een langere periode. Voor het onderhoud aan de bedrijfsgebouwen en de terreininrichtingen is een meerjarig onderhoudsprogramma opgesteld waarin alleen het noodzakelijk achterstallig onderhoud is verwerkt in verband met de aanpassing van de huisvesting in de toekomst. Dit programma, dat jaarlijks wordt geactualiseerd, vormt tevens de basis voor de voorziening groot onderhoud. De verschillende posten zijn gebaseerd op offertes, ervaringscijfers en een zo goed mogelijke inschatting. Het onderhoudsplan is opgesteld op basis van de vooronderstelling dat Laborijn blijft gehuisvest op de huidige locatie aan de Terborgseweg 106/110 in Doetinchem.

4.4.4 Financiering

In 2017 zijn geen belangrijke wijzigingen in de financiering opgetreden. De investeringen konden uit de aanwezige middelen worden gefinancierd. Op de langlopende lening werden de overeengekomen reguliere aflossingen gedaan. Er zijn geen langlopende borgstellingen of andere garanties verstrekt. Ook in het jaar 2017 voldeden we zowel aan de wettelijke eisen voor wat betreft de kasgeldlimiet voor vlottende schulden als de renterisiconorm voor langlopende schulden. Hieronder volgt een berekening van de kasgeldlimiet en renterisiconorm.

Kasgeldlimiet (x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang begroting 1 januari 2017	73.560	73.560	73.560	73.560
1. Toegestand kasgeldlimiet				
- in %	8,2	8,2	8,2	8,2
- in €	6.032	6.032	6.032	6.032
2. Omvang vlottende korte schuld				
- opgenomen gelden <1 jaar	-	-	-	-
- schuld in rekening-courant	-	-	-	-
- gestorte gelden door derden <1 jaar	-	-	-	-
- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	-	-	-	-
Totaal vlottende korte schuld	-	-	-	-
3. Vlottende schulden				
- contante gelden in kas	1	1	1	1
- tegoeden in rekening-courant	1.333	-985	-803	150
- overige uitstaande gelden	19	19	19	19
Totaal vlottende middelen	1.353	-965	-783	170
4. Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-1.353	965	783	-170
Totaal kasgeldlimiet (1)	6.032	6.032	6.032	6.032
Ruimte (1+4)	4.679	6.997	6.815	5.862

Renterisiconorm en renterisico op vaste schuld (x € 1.000)	werkelijk	begroot
Renterisico op vaste schuld		
1a Rentehervorming op vaste schuld o/g	-	-
1b Rentehervorming op vaste schuld u/g	-	-
2 Netto rentehervorming op vaste schuld (1a-1b)	-	-
3a Nieuw aangetrokken vaste schuld	-	-
3b Nieuw verstrekte leningen	-	-
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	-	-
5 Betaalde aflossingen	236	236
6 Herfinanciering (laagste stand 4 en 5)	-	-
7 Renterisico op vaste schuld (2+6)	-	-
Renterisiconorm		
8 Stand van de vaste schulden begin boekjaar	1.172	1.172
9 Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%
10 Berekende renterisiconorm (8x9)	234	234
11 Toegestaan minimumbedrag	2.500	2.500
Toets renterisiconorm		
12 Te hanteren renterisiconorm (hoogste van 10 en 11)	2.500	2.500
13 Renterisico op vaste schuld (7)	-	-
14 Ruimte (12-13)	2.500	2.500

Uit de tabel is af te leiden dat Laborijn onder de renterisiconorm blijft.

4.4.5 Verbonden partijen

Om de kansen op regulier werk voor onze medewerkers te vergroten, nemen we deel in of richten we private bedrijven op. Vanuit het oogpunt van risicoafdekking en aansturing zijn de belangen in joint ventures, gericht op het samen met een marktpartij in de markt zetten van activiteiten, ondergebracht in Mabeon 'De Achterhoek' Holding B.V.

Per 31 december 2017 is Laborijn zowel bestuurlijk als financieel betrokken bij de volgende derde partijen:

Mabeon "De Achterhoek" Holding B.V.

Algemene gegevens

Oprichtingsdatum: 4 december 2007

Inschrijvingsnummer handelsregister Kamer van Koophandel: 09176672

Plaats van vestiging: Doetinchem, 7005 BC Terborgseweg 106

Doel

Het oprichten van, het deelnemen in, het beheren en adviseren van bedrijven en ondernemingen met als doel het verwezenlijken van de doelen van Laborijn met betrekking tot het verkleinen van de afstand van medewerkers tot de reguliere arbeidsmarkt.

Per 31 december 2016 neemt Mabeon 'De Achterhoek' Holding B.V. deel in de volgende vennootschappen:

een belang van 34% in het re-integratiebedrijf BW Oost B.V.;

een belang van 20% in het - machinale - groenbedrijf De Groenmakers B.V.;

een belang van 100% in het re-integratiebedrijf Vakwerk.nu B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid

Laborijn is 100% aandeelhouder van deze holding en heeft daarmee de volledige bestuurlijke bevoegdheid.

Financiële betrokkenheid

Laborijn is voor 100% aandeelhouder van de vennootschap. Het aandeel bestaat uit 8.990 gewone aandelen en 10 prioriteitsaandelen, elk met een nominale waarde van € 10. Alle aandelen luiden op naam.

Resultaat en vermogen

Volgens de voorlopige cijfers heeft Mabeon 'De Achterhoek' Holding B.V. over het boekjaar 2017 een resultaat gerealiseerd van € 995 negatief. Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2016, inclusief het resultaat over dat boekjaar, € 121.361 (31 december 2015: € 122.356). De Holding heeft geen vreemd vermogen.

Stichting Talent voor Werk

Stichting Talent voor Werk is in dit boekjaar geliquideerd.

5. Jaarrekening

5.1 Balans per 31 december

(Bedragen x € 1.000)

Activa	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>	2.736	2.771
- Investerings met een economisch nut	2.736	2.771
<i>Financiële vaste activa</i>	755	1.087
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	19	19
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd >1 jaar	736	1.068
Totaal vaste activa	3.491	3.858
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>	-	-
- Grond- en hulpstoffen	-	-
- Gereed product en handelsgoederen	-	-
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	12.251	12.669
- Vorderingen op openbare lichamen	6.527	6.322
- Rekening-courantverhouding met het Rijk	495	1.592
- Overige vorderingen	5.229	4.755
<i>Liquide middelen</i>	514	1.188
- Kassaldi	1	1
- Banksaldi	513	1.187
<i>Overlopende activa</i>	208	488
- Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	208	488
Totaal vlottende activa	12.973	14.345
Totaal algemeen	16.464	18.203

(Bedragen x € 1.000)

Passiva	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	6.925	6.533
- Algemene Reserve	4.531	3.668
- Bestemmingsreserve	2.287	2.523
- Resultaat na bestemming	107	342
<i>Voorzieningen</i>	1.053	1.067
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	300	300
- Egalisatievoorzieningen	753	767
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar</i>	936	1.172
- Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	936	1.172
Totaal vaste passiva	8.914	8.772
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	7.447	8.511
- Overige schulden	7.447	8.511
<i>Overlopende passiva</i>	103	920
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	103	920
Totaal vlottende passiva	7.550	9.431
Totaal generaal	16.464	18.203

Er zijn aan natuurlijke en rechtspersonen geen borgstellingen of garantstellingen verstrekt.

5.2 Overzicht van baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)

Overzicht van baten en lasten	Begroting 2017		Rekening 2017	Afwijking v/n
	Voor wijziging	Na wijziging		
<u>Inkomen</u>				
Baten	30.695	36.550	37.403	853
Lasten	30.695	36.550	37.032	-482
Saldo baten en lasten	-	-	371	371
<u>Mutaties reserves</u>				
Toevoegingen aan reserves			631	631
Onttrekkingen aan reserves			365	365
Saldo mutaties reserves	-	-	-266	-266
Resultaat	-	-	105	105
<u>Participatie</u>				
Baten	20.246	36.111	36.725	614
Lasten	20.246	36.111	36.629	-518
Saldo baten en lasten	-	-	96	96
<u>Mutaties reserves</u>				
Toevoegingen aan reserves			28	28
Onttrekkingen aan reserves			16	16
Saldo mutaties reserves	-	-	-12	-12
Resultaat	-	-	84	84
<u>Overige regelingen</u>				
Baten	549	899	879	-20
Lasten	549	899	953	-54
Saldo baten en lasten	-	-	-74	-74
<u>Mutaties reserves</u>				
Toevoegingen aan reserves			16	16
Onttrekkingen aan reserves			9	9
Saldo mutaties reserves	-	-	-7	-7
Resultaat	-	-	-81	-81
<u>Totaal</u>				
Baten	51.490	73.560	75.007	1.447
Lasten	51.490	73.560	74.614	-1.054
Saldo baten en lasten	-	-	393	393
<u>Mutaties reserves</u>				
Toevoegingen aan reserves	-	-	676	676
Onttrekkingen aan reserves	-	-	391	391
Saldo mutaties reserves	-	-	285	285
Gerealiseerde resultaat	-	-	107	107

De mutatie in de reserve betreft	-676 Algemene Reserve ivm toetredingssom Gemeente Aalten 391 Transformatiekosten volgens transitienota
Het gerealiseerde resultaat bestaat uit	10 Overname verlofuren ambtelijk personeel, toe te voegen aan reserve 2018 225 Overname verlofuren SW-ers Hameland, toe te voegen aan reserve 2018 -78 Tekort bijzondere bijstand, te onttrekken aan reserve 2018 -50 Resultaat 2017, toe te voegen aan reserve in 2018
	107

5.2.1 Incidentele baten en lasten

Hieronder wordt het overzicht van incidentele baten en lasten weergegeven. Tot de incidentele baten en lasten worden de baten en lasten gerekend die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Specificatie Incidentele baten en lasten	Baten	Lasten
Toetredingssom gemeente Aalten	676.000	
Overname verlofuren SW Hameland	225.182	
Vrijval tussenrekening subsidie WSW	129.812	
Liquidatiesaldo Stichting Talent voor Werk	99.761	
Diversen	11.448	
Overname verlofuren ambtelijk Hameland	10.086	
Verkochte activa	7.400	
Transformatiekosten		390.906
Correctie sectorpremie SW 2016		42.897
Diversen		8.129
Totaal	1.159.689	441.932
Saldo	717.757	

5.2.2 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Het voordelig resultaat ad € 107.000 is positief beïnvloed door een tweetal posten die in feite moeten worden toegevoegd c.q. onttrokken aan de bestemmingsreserves. Dit is echter niet toegestaan zonder instemming van het bestuur.

Het betreft de verlofuren voor de Sw-medewerkers die zijn overgekomen van Hameland van € 225.182 en € 10.086 voor de overname van de verlofuren van ambtelijk personeel.

Er is op het moment van opstellen van deze jaarrekening nog geen afspraak of, en zo ja, in welke mate Laborijn financiële risico's die verband houden met de uitvoering van haar activiteiten zelf dient te dragen. En, in het verlengde daarvan, wat de omvang van het eigen vermogen moet zijn om die risico's op te kunnen vangen.

In afwachting daarvan stelt het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening zoals opgenomen in hoofdstuk 5 overeenkomstig vast te stellen en het voordelige resultaat van € 107.000 als volgt te bestemmen:

- € 78.127 te onttrekken aan de Algemene reserve in verband met het tekort op de bijzondere bijstand.
- € 225.182 toe te voegen aan de bestemmingsreserve vakantiegelden/vakantiedagen voor de overname van de verlofuren van Sw-medewerkers van Hameland
- € 10.086 toe te voegen aan de bestemmingsreserve vakantiegelden/vakantiedagen voor de overname van de verlofuren van ambtelijk personeel
- € 49.813. te onttrekken aan de Algemene reserve door het negatief resultaat 2017.

5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van de activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording 2017 (BBV).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het verslagjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden. Op de grond wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt de afschrijving plaats op basis van een vast percentage van de aanschafprijs. De afschrijvingstermijnen kunnen per categorie verschillen afhankelijk van de levensduur. De maximumtermijnen in jaren luiden als volgt:

Gebouwen	40
Voorzieningen aan terreinen	15
Installaties	15
Inventarissen	10
Machines	7-10
Vervoermiddelen	5-7
Automatiseringsapparatuur	3

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (nominale waarde) of indien van toepassing lagere marktwaarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Er is een voorziening voor dubieuze debiteuren getroffen. Deze voorziening wordt statisch bepaald en is in mindering gebracht op de post Handelsdebiteuren.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen en omvatten bank- en kassaldi.

Algemene Reserve

De algemene reserve dient als buffer om eventuele toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserve

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het Algemeen Bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves.

Vorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's

De overige voorzieningen zijn opgevoerd tegen de nominale waarde. In de paragraaf Toelichting op de balans zijn deze posten uitvoerig toegelicht.

Egalisatievoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op het planmatig onderhoud en dient ter afdekking van grote fluctuaties in de onderhoudskosten van de bedrijfspanden. De jaarlijkse dotatie ten laste van de resultatenrekening is gebaseerd op de meerjarenraming van het planmatig onderhoud.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De leningen met een looptijd langer dan een jaar worden hieronder tegen de nominale waarde opgenomen, verminderd met de reeds gedane aflossingen. De bedragen die binnen een jaar vervallen worden onder de kortlopende schulden verantwoord.

Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva

De hier verantwoorde schulden hebben een looptijd korter dan een jaar. Deze schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

5.4 Toelichting op de balans

5.4.1 Activa

Materiële vaste activa	2017
<i>Investerings met een economisch nut</i>	
Boekw aarde op 1 januari	2.771
- Bij: investeringen	90
- Af: desinvesteringen	-
- Af: afschrijvingen	-125
- Mutatie investeringen onderhanden	
Boekw aarde op 31 december	2.736

De investeringen in 2017 betreffen de aanschaf van meubilair kantoren, vervanging airco's en inrichting restaurant. In bijlage 1 is de verloopstaat materiële vaste activa opgenomen.

Financiële vaste activa	31-12-2017	31-12-2016
<i>Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen</i>		
- Mabeon "De Achterhoek" Holding BV	19	19
Boekw aarde op 31 december	19	19
<i>Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar</i>		
- Verstrekte hypothecaire leningen aan ambtelijk personeel	725	1.064
- Waarborgsommen	11	4
- Overige leningen	-	-
Boekw aarde op 31 december	736	1.068

Het verloop van de post hypothecaire leningen aan ambtelijk personeel is als volgt:

Boekw aarde op 1 januari 2017	1.064
- Af: ontvangen aflossingen	-339
Boekw aarde op 31 december 2017	725

De wet FIDO is in 2008 zodanig aangepast dat het verstrekken van nieuwe hypothecaire leningen aan werknemers met ingang van 1 januari 2009 niet langer is toegestaan. Per balansdatum hebben 8 (ex) medewerkers (2016: 11) één of meerdere hypothecaire geldlening(en) met een gemiddelde waarde van € 90.673 per persoon (2015: € 96.680). Laborijn heeft als zekerheid voor de verstrekte leningen het recht van eerste hypotheek op het onroerend goed waarvoor de leningen zijn verstrekt. De leningen zijn verstrekt binnen de criteria van NHG.

Het verloop van de post overige leningen is als volgt:

Boekw aarde op 1 januari 2017	-
- Leningen	16
- Voorziening leningen	-16
Boekw aarde op 31 december 2017	-

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	31-12-2017	31-12-2016
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>		
- Gemeente Aalten	900	326
- Gemeente Doetinchem	2.586	4.619
- Gemeente Oude IJsselstreek	1.109	1.239
- Gemeente Montferland	465	69
- Gemeente Bronckhorst	33	-
- Overige gemeenten en GR-en	1.434	69
	6.527	6.322

De vorderingen op de gemeenten Aalten, Doetinchem en Oude IJsselstreek bestaan met name uit de nog te betalen kosten bedrijfsvoering, het tekort op het Buig budget en de afrekening bijzondere bijstand.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar (vervolg)	31-12-2017	31-12-2016
<i>Rekening-courantverhouding met het Rijk</i>	495	1.592

In het kader van de "w et financiering decentrale overheden (FIDO)" zijn lagere overheidsorganen sinds december 2013 verplicht overtollige liquide middelen bij het Rijk te deponeren (Schatkistbankieren).

Overige vorderingen

- Handelsvorderingen	1.983	1.369
- Cliëntvorderingen	3.147	3.318
- Afrekening Wiw	15	32
- PC-prive project/fietsplan	84	18
- Overig	-	18
	<u>5.229</u>	<u>4.755</u>

Handelsvorderingen (bruto)	2.011
Af: voorziening voor dubieuze debiteuren	<u>-28</u>
	1.983

Cliëntvorderingen (bruto)	7.048
Af: voorziening voor dubieuze debiteuren	<u>-3.901</u>
	3.147

Cliëntvorderingen bestaan enerzijds uit vorderingen die ontstaan zijn doordat er ten onrechte bijstand is verstrekt die wordt teruggevorderd en anderzijds uit verstrekte leningen, met name aan zelfstandigen in het kader van de Bbz.

Bij de ontvangen aflossing lening Bbz moet 75% afgedragen worden aan het Rijk.

De overige 25% en de terugontvangsten van teveel verstrekte bijstand, moeten worden afgedragen aan de gemeenten.

Het totale bedrag van € 3,9 mln is daarom ook terug te vinden onder de vlottende schulden.

Liquide middelen	31-12-2017	31-12-2016
<i>Kassaldi</i>	1	1
<i>Banksaldi</i>	<u>513</u>	<u>1.187</u>
	514	1.188

Overlopende activa	31-12-2017	31-12-2016
- Nog te ontvangen bonussen Begeleid Werken	-	193
- Nog te factureren opbrengsten	89	111
- Nog te verrekenen cliënten	89	41
- Overig	<u>30</u>	<u>143</u>
	208	488

5.4.2 Passiva

Eigen vermogen	2017
<i>Algemene reserve</i>	
Saldo op 1 januari	3.668
- Bij: bestemming resultaat vorig boekjaar	187
- Bij: toetredingsom Gemeente Aalten	676
- Af: naar bestemmingsreserve	-
Saldo op 31 december	4.531

Overeenkomstig het besluit van het Algemeen Bestuur d.d. 7 juli 2017 is het resultaat over 2016 toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Bestemmingsreserve

Saldo op 1 januari	2.523
- Bij: Toevoeging	533
- Af: onttrekking	-769
Saldo op 31 december	2.287

Omschrijving reserve 2017	d.d. besluit	Bestemmingsreserve			Totaal
		Vakantiegelden vakantiedagen	Transformatie- kosten	Rijkssubsidie- gelden	
Saldo 1 januari 2017	-	1.798	297	428	2.523
- Onttrekking rijkssubsidiegelden	7-jul-17			-3	-3
- Onttrekking transformatiekosten	13-jan-16		-391		-391
- Onttrekking vakantiegelden naar transformatiekosten	1-dec-17	-375			-375
- Toevoeging transformatiekosten vanuit vakantiegelden	1-dec-17		375		375
- Toevoeging verlofdagen overgenomen personeel lsw i/W&I	7-jul-17	158			158
Saldo 31 december 2017		1.581	281	425	2.287

Vakantiegelden/vakantiedagen

Deze reserve is gevormd om aan toekomstige verplichtingen uit hoofde van rechten op vakantiegelden en -dagen te kunnen voldoen.

Transformatiekosten

Deze reserve is bestemd voor de extra kosten die samenhangen met de vorming en transformatie van de nieuwe organisatie Laborijn. In 2017 is deze reserve toegenomen met € 375.000 door een overheveling uit de bestemmingsreserve vakantiegelden/-dagen, anderzijds is er € 391.000 uitgegeven ten laste van de reserve.

Rijkssubsidiegelden

Deze reserve is gevormd om mogelijke toekomstige tekorten op de SW-subsidie op te kunnen vangen.

Resultaat na bestemming

Saldo op 1 januari	342
- Af: bestemming resultaat vorig boekjaar	-342
- Bij: resultaat lopend boekjaar	107
Saldo op 31 december	107

Het Algemeen Bestuur dient de bestemming van het resultaat van het lopend boekjaar nog vast te stellen.

Voorzieningen	2017
---------------	------

Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's

Voorziening milieukosten

Saldo op 1 januari	300
- Bij: toevoeging ten laste van het resultaat	-
- Af: onttrekkingen	-
Saldo op 31 december	300

Het betreft hier een voorziening voor de verwijdering van een grondwaterverontreiniging onder "oud" terrein aan de Terborgseweg en een soortgelijke, maar minder omvangrijke verontreiniging onder het in 2002 aangekochte terrein, eveneens aan de Terborgseweg. Deze voorziening is nog steeds actueel. Er wordt nog steeds onderzocht hoe de toekomstige huisvesting van Laborijn vorm gaat krijgen. In het geval van ver(nieuw)bouw is deze voorziening nodig voor het toekomstbestendig maken van de locatie. In het geval van verhuizing is deze post relevant voor het verkoopgereed maken van het object.

Egalisatievoorzieningen

Voorziening groot onderhoud

Saldo op 1 januari	767
- Bij: toevoeging op basis van de begroting	-
- Af: onttrekking kosten	-14
- Af: vrijval op basis van actualisatie	-
- Bij: toevoeging op basis van actualisatie	-
Saldo op 31 december	753

Dit betreft een voorziening voor het egaliseren van de kosten voor toekomstig groot onderhoud. Het meerjarig onderhoudsplan voor de bedrijfsgebouwen en is, evenals voorgaande jaren, de basis voor de vaststelling van de benodigde voorziening per 31 december 2017. De verschillende posten zijn gebaseerd op ontvangen offertes of op basis van een zo goed mogelijke inschatting ("best guess"). Er worden nog steeds meerdere huisvestingsalternatieven onderzocht. Het onderhoudsplan is opgesteld op basis een inschatting van de noodzakelijke (achterstallige) onderhoudskosten en de veronderstelling dat de organisatie op de huidige locatie blijft gehuisvest.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	2017
--	------

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Saldo op 1 januari	1.172
- Af: aflossingen	-236
Saldo op 31 december	936

De totale rentelasten in 2017 over deze leningen was € 41.748 (2016: € 53.044).

Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd < 1 jaar	31-12-2017	31-12-2016
---	------------	------------

Overige schulden

- Crediteuren	833	1.757
- Nog te betalen belastingen en sociale lasten	2.372	1.806
- Nog te betalen re-integratie	68	154
- Schulden cliënten (terugbetalingsverplichting Rijk)	1.197	1.414
- Schulden cliënten (terugbetalingsverplichting gemeenten)	1.950	1.904
- Nog te betalen/ontvangen Wsw subsidie	-	-270
- Betalingen onderweg	838	1.677
- Afwikkeling sectorplan	189	69
	7.447	8.511

Overlopende passiva	31-12-2017	31-12-2016
---------------------	------------	------------

- Nog te betalen rente	30	37
- Overige nog te betalen kosten	73	883
	103	920

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Uit hoofde van afgesloten langlopende contracten is Laborijn op jaarbasis ongeveer € 467.000 verschuldigd. Hieronder vallen o.a. de afgesloten verzekeringen (brand- en bedrijfsschade en vervoermiddelen), de leasecontracten, huurverplichting. De looptijd van de contracten varieert van 1 tot 5 jaar.

5.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Programma Inkomen	Begroting 2017		Rekening 2017	Afwijking
	Voor wijziging	Na wijziging		
Baten				
Bijstand				
Bedrijfsvoering				
Bijdrage BUIG- budget	26.571	31.578	32.431	853
Bijdrage gemeenten Bedrijfsvoering	4.124	4.972	4.972	-
Totaal	30.695	36.550	37.403	853
Lasten				
Bijstand	26.571	31.578	32.431	-853
Bedrijfsvoering	4.124	4.972	4.601	371
Bijdrage BUIG- budget				
Bijdrage gemeenten Bedrijfsvoering				
Totaal	30.695	36.550	37.032	-482
Gerealiseerde totaal saldo	-	-	371	371
Toevoegingen aan reserves			631	631
Onttrekkingen aan reserves			365	365
Gerealiseerde resultaat	-	-	105	105

Programma Inkomen

Bij het Programma Inkomen zijn de gerealiseerde lasten circa € 480.000 hoger dan begroot. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door een lagere last bedrijfsvoering van circa € 370.000 en anderzijds door een hogere uitgaven bijstand van ruim € 850.000. Zoals toegelicht in het programma Inkomen was in 2017 het aantal inwoners dat een beroep deed op bijstand hoger dan begroot.

De gerealiseerde baten zijn in totaal ruim € 850.000 hoger dan de begrote baten. Dit komt door een verhoging van het Rijksbudget en een hogere bijdrage van de gemeenten. De hogere lasten worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

De conclusie is dat de baten en lasten binnen het Programma Inkomen rechtmatig zijn.

Programma Participatie	Begroting 2017		Rekening 2017	Afwijking
	Voor wijziging	Na wijziging		
Baten				
Re-integratie				
SW				
Bedrijfsvoering				
Opbrengsten SW	-	7.188	6.658	-530
Dekking Bedrijfsvoering				
Bijdrage re-integratiebudget	2.575	3.053	3.081	28
Bijdrage SW-budget	17.483	25.568	26.684	1.116
Bijdrage gemeenten Bedrijfsvoering	188	302	302	-
Totaal	20.246	36.111	36.725	614
Lasten				
Re-integratie	2.575	3.053	3.081	-28
SW	17.483	27.486	28.138	-652
Bedrijfsvoering	188	302	206	96
Opbrengsten SW				
Dekking Bedrijfsvoering		5.270	5.204	66
Bijdrage re-integratiebudget				
Bijdrage SW-budget				
Bijdrage gemeenten Bedrijfsvoering				
Totaal	20.246	36.111	36.629	-518
Gerealiseerde totaal saldo	-	-	96	96
Toevoegingen aan reserves			28	28
Onttrekkingen aan reserves			16	16
Gerealiseerde resultaat	-	-	84	84

Programma Participatie

De gerealiseerde lasten van het Programma Participatie zijn circa € 520.000 hoger dan begroot. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door een lagere last bedrijfsvoering van € 100.000 en een lagere last in verband met de dekking van de bedrijfsvoering van € 66.000.

Anderzijds door een hogere uitgave re-integratie van € 28.000 en een hogere uitgave SW van circa € 650.000. Het aantal SW-medewerkers is door de toetreding van de gemeente Aalten hoger dan geraamd, waardoor de kosten hoger zijn.

Aan de andere kant zijn ook de gerealiseerde baten circa € 614.000 hoger dan geraamd omdat de Rijksbudgetten ruim € 1,1 miljoen hoger zijn dan geraamd. De begrote opbrengsten SW zijn echter € 530.000 lager dan begroot. De hogere lasten worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

De conclusie is dat de baten en lasten binnen het Programma Participatie rechtmatig zijn.

Programma Overige regelingen	Begroting 2017		Rekening 2017	Afwijking
	Voor wijziging	Na wijziging		
Baten				
Bbz				
Bijzondere Bijstand				
Bedrijfsvoering				
Bijdrage gemeenten	475	777	757	-20
Bijdrage gemeenten Bedrijfsvoering	74	122	122	-
Totaal	549	899	879	-20
Lasten				
Bbz	50	77	12	65
Bijzondere Bijstand	425	700	823	-123
Bedrijfsvoering	74	122	118	4
Bijdrage gemeenten				
Bijdrage gemeenten Bedrijfsvoering				
Totaal	549	899	953	-54
Gerealiseerde totaal saldo	-	-	-74	-74
Toevoegingen aan reserves			16	16
Onttrekkingen aan reserves			9	9
Gerealiseerde resultaat	-	-	-81	-81

Programma overige regelingen

De werkelijke lasten van het Programma overige regelingen zijn circa € 55.000 hoger dan de begrote lasten. Enerzijds is er € 4.000 minder uitgegeven aan de bedrijfsvoering en € 65.000 minder aan de regeling Bbz, anderzijds zijn de kosten van de regeling Bijzondere Bijstand € 123.000 hoger dan begroot.

Normaliter staan er tegenover deze hogere werkelijke lasten ook hogere werkelijke baten dan begrote baten, omdat de gemeenten de kosten van beide regelingen vergoeden aan Laborijn. De werkelijke baten zijn echter € 20.000 lager dan begroot. De baten dekken niet de hogere lasten echter passen de hogere lasten binnen bestaand beleid. De lagere baten zijn ontstaan doordat Laborijn, door een onjuiste afstemming met de gemeente Doetinchem, op een van de opdracht afwijkende manier invulling heeft gegeven aan de uitvoering van deze regeling.

De conclusie is dat de baten en lasten binnen het Programma overige regelingen rechtmatig zijn.

Vennootschapsbelasting

Overheidsondernemingen, zoals ook Laborijn, zijn per 1 januari 2016 belastingplichtig geworden voor de vennootschapsbelasting. Onder bepaalde voorwaarden kan hiervoor een beroep worden gedaan op volledige vrijstelling. Laborijn is van mening dat zij aan die voorwaarden voldoet en daardoor vrijgesteld is voor de vennootschapsbelasting. In 2016 heeft Laborijn aan de Belastingdienst gevraagd om dit schriftelijk te bevestigen. In 2017 heeft de Belastingdienst aanvullende vragen gesteld ten aanzien van de gehanteerde uitgangspunten. Deze aanvullende vragen zijn door Laborijn beantwoord. Tot op heden is deze bevestiging nog niet ontvangen. De verwachting is dat de vrijstelling wordt toegekend. Indien dit niet het geval zou zijn dan nog zal Laborijn hoogstwaarschijnlijk geen vennootschapsbelasting hoeven te betalen.

WNT-verantwoording 2017

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Laborijn van toepassing zijnde algemene regelgeving van bezoldigingsmaxima.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Laborijn is € 181.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief. Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking

Naam	Functie	Van	T/m	Omvang dienstverband	Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	Beloningen betaalbaar op termijn	Individueel toepasselijke bezoldigings maximum	Onverschuldigd betaald bedrag	Gegevens over 2016: functievervulling	Deeltijdfactor 2016 in fte	Gegevens over 2016: totaal bezoldiging
de heer F.H.T. Langeveld	voorzitter AB/DB	1-1-2017	31-12-2017	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	€ 0,00
de heer P. van de Wardt	lid AB/DB	1-1-2017	31-12-2017	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	€ 0,00
de heer C.J. Telder	lid AB	1-1-2017	1-11-2017	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	€ 0,00
de heer L.G. Kuster	lid AB	1-1-2017	31-12-2017	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	€ 0,00
mevrouw I.T.J.M. Wolsing	lid AB	1-1-2017	31-12-2017	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	€ 0,00
de heer H. Wiltink	lid AB	1-1-2017	31-12-2017	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	€ 0,00
mevrouw M.A. Sluiter	lid AB	1-11-2017	31-12-2017	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	€ 0,00
de heer T.M.M. Kok	lid AB	1-1-2017	31-12-2017	nvt	€ 0,00	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	€ 0,00
mevrouw J.E. Talstra	algemeen directeur	1-2-2017	31-12-2017	1 FTE	€ 108.155	€ 15.510	€ 165.917	nvt	nvt	nvt	€ 0,00
de heer A.J.H. Arntz	directeur bedrijfsvoering	1-1-2017	31-12-2017	1 FTE	€ 109.893*	€ 16.476	€ 181.000	nvt	1-1-2016 t/m 31-12-2016	1 FTE	€ 118.858

)* inclusief verkoop reguliere verlofdagen en uitrustingskosten

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1t/m 12

Bedragen x €1	Mevrouw JE Talstra		
Funcctiegegevens	algemeen directeur		
Kalenderjaar	2017	2016	2015
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	1-1t/m 31-1;	1-2 t/m 31-12;	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	1	11	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€176	€175	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€18.500	€234.000	
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1t/m 12	€252.500		
Bezoldiging			
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	€11039	€118.064	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1t/m 12	€129.103		
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag	€0		
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€129.103		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.		

Bedragen x €1	dhr. RCW Winter		
Funcctiegegevens	Lid DB extern		
Kalenderjaar	2017	2016	2015
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	1-1t/m 31-12;	1-4 t/m 31-12;	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	12	9	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€176	€175	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€222.000	€98.000	
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1t/m 12	€29.850		
Bezoldiging			
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	€9.000	€6.375	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1t/m 12	€15.375		
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag	€0		
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€15.375		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.		

5.6 De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa)

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018								
SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2017	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (Sisa tussen medeoverheden)		Deel openbaar lichaam L1 Participatiewet (PW)	Deel openbaar lichaam L1 Participatiewet (PW)	Deel openbaar lichaam L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Deel openbaar lichaam L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Deel openbaar lichaam L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
		Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Aard controle R Indicatornummer: G2B / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 05
				1 060197 Gemeente Aalten € 4.234.338	€ 94.790	€ 548.750	€ 2.769	€ 20.755
				2 060222 Gemeente Doetinchem € 16.756.758	€ 258.572	€ 1.188.594	€ 7.170	€ 104.731
				3 061509 Gemeente Oude IJsselstreek € 8.357.611	€ 126.550	€ 907.318	€ 3.862	€ 121.350
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Deel openbaar lichaam L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Deel openbaar lichaam L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Deel openbaar lichaam L6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	
				Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2B / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 11
				1 060197 Gemeente Aalten € 0	€ 1.510	€ 600	€ 0	
				2 060222 Gemeente Doetinchem € 0	€ 148.646	€ 5.312	€ 0	
				3 061509 Gemeente Oude IJsselstreek € 0	€ 32.921	€ 6.899	€ 0	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)			
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam L7 Participatiewet (PW)	Deel openbaar lichaam L7 Participatiewet (PW)			
				Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2B / 12	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 13	Aard controle R Indicatornummer: G2B / 14		
				1 060197 Gemeente Aalten € 35.427	€ 0			
				2 060222 Gemeente Doetinchem € 353.005	€ 0			
				3 061509 Gemeente Oude IJsselstreek € 126.037	€ 0			
SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) deel openbaar lichaam 2017	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
				Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G3B / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3B / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3B / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3B / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3B / 05
				1 060197 Gemeente Aalten € 37.099	€ 10.500	€ 1.040	€ 65.288	€ 12.204
				2 060222 Gemeente Doetinchem € 198.151	€ 88.500	€ 10.876	€ 127.133	€ 82.129
				3 061509 Gemeente Oude IJsselstreek € 44.242	€ 208.047	€ 650	€ 109.578	€ 29.323
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B / 01	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen					
				Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G3B / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3B / 08	Aard controle R Indicatornummer: G3B / 09	Aard controle R Indicatornummer: G3B / 10	
				1 060197 Gemeente Aalten € 0	€ 0	€ 0		
				2 060222 Gemeente Doetinchem € 0	€ 0	€ 0		
				3 061509 Gemeente Oude IJsselstreek € 0	€ 0	€ 0		

6. Overige gegevens

6.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijk regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de Gemeenschappelijk regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn te Doetinchem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijk regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in Normenkader 2017 gemeenschappelijke regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2017;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2017;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
- 4 de SiSa-bij lage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 8 juli 2017 (inclusief normenkader) en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringsorganisatie Laborijn zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 514.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij aan het Algemeen Bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- het bericht van het Dagelijks Bestuur;
- Informatie over Kerngegevens en Organisatie;
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in normenkader 2017.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het Algemeen Bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Voor een overzicht van onze verantwoordelijkheden inzake de controle van de jaarrekening verwijzen wij naar de website van de NBA www.nba.nl (Standaardpassages in controleverklaring).

Doetinchem, 25 april 2018

Stolwijk Kelderman

w.g. R.H. Gossetink-Wolbrink RA

6.2 Samenvatting jaarverslag Ondernemingsraad en Onderdelencommissie per 31 december 2017

Samenstelling TOR/OR

Tot 9 mei was er een tijdelijke ondernemingsraad die bestond uit elf leden. Vanaf 9 mei is er een nieuwe OR gekozen. De OR bestaat uit negen zetels, waaronder twee OC leden.

Leden OR: Herman Westerveld – voorzitter, Jan Wissink – vicevoorzitter, Esther Jezeer (tot 9 mei), Dolf Dimmendaal (tot 9 mei), Wilt Mulder (tot 9 mei), Fenny van Klinken, William Bultink, Bernadette Huls, Henk Vreman, Anke Stortenbeeker (tot 9 mei), Fashja Kalloe (vanaf 9 mei), Orhan Sahin (vanuit de OC), Marijke Wijnands (vanuit de OC, vanaf 9 mei)
Ambtelijk secretaris: Angelique Ende

Samenstelling TOC/OC

Tot 9 mei was er een tijdelijke onderdelencommissie die bestond uit vijf leden, waaronder één TOT lid. Vanaf 9 mei is er een nieuwe OC gekozen. De OC bestaat uit acht zetels, waaronder twee OR leden. Leden TOC: Herman Westerveld – voorzitter (vanuit de OR), Monique te Boekhorst - vicevoorzitter (vanaf 9 mei), Marinus Floors (tot 9 mei), Orhan Sahin, Bianca Wilke, Marijke Wijnands, Jacqueline Bosman (van 9 mei tot 1 december), Ruud Rensen (vanaf 9 mei), Bernadette Huls (vanuit de OR, vanaf 9 mei)

Ambtelijk secretaris: Angelique Ende
Notulist: Henri Haverdil

Georganiseerd overleg (GO)

Het Georganiseerd overleg bespreekt 'de aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van ambtenaren met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd'.

Leden GO: Herman Westerveld, Fashja Kalloe, Dolf Dimmendaal (tot 9 mei), Marjon Meurs, Wilt Mulder (tot 9 mei), Jan Vreman, Jan Wissink, Petra Vink, Bernadette Huls.

OR/OC verkiezingen

Op 9 mei 2017 waren er OR/OC verkiezingen. Voor de OR waren er evenveel kandidaten als zetels. Alle kandidaten zijn daarom toegetreden tot de OR. Voor de OC zijn er wel verkiezingen gehouden.

Werkgroepen

Arbo: Fenny van Klinken
Personeel: Bernadette Huls
Financiën: Herman Westerveld en Henk Vreman
Huisvestingsoverleg: Fashja Kalloe
Stuurgroep integriteit: Jan Wissink

OC

Herman Westerveld blijft voorzitter van de OC en Monique te Boekhorst wordt vicevoorzitter. Vanuit de OC nemen Orhan Sahin en Marijke Wijnands zitting in de OR. Overige OC leden zijn: Bianca Wilke-Besselink, Ruud Rensen en Jacqueline Bosman-Zegelink. De verdere taakverdeling van OC onderwerpen wordt nog afgestemd.

Werkwijze - Reglement

De OR heeft een eigen reglement, waarin zijn eigen werkwijze, de OR-verkiezingsprocedure en de bezwaarprocedure wordt geregeld. Dit reglement is voorafgaand aan de verkiezingen aangepast. Het aantal zetels is bijvoorbeeld aangepast. De OR is teruggegaan in zetels, zodat de OR slagvaardiger kan werken en er meer balans is tussen de OR en de OC.

Werkwijze - Vergadercyclus

OR en OC vergaderen beide éénmaal per maand afzonderlijk en met de bestuurder van Laborijn. De OR heeft daarnaast een aparte voorbereidingsvergadering voor het overleg met de bestuurder.

De OR kent een maandelijks vergadercyclus. Aan het begin van elke maand vindt de OR-vergadering plaats, dit is een overleg van alle OR-leden gezamenlijk over vooral onderwerpen waarover de OR om advies of instemming is gevraagd.

In de week daarna heeft het Dagelijks Bestuur (voorzitter en vicevoorzitter) van de OR een agendaoverleg met de WOR-bestuurder, bij die gelegenheid wordt de agenda van de eerstvolgende overlegvergadering opgesteld.

In de week na het agendaoverleg vindt de voorbereidingsvergadering plaats van de OR-leden onderling, dan worden de onderwerpen die op de agenda van de overlegvergadering staan voorbereid (wie is woordvoerder voor welk onderwerp, wat wil de OR bereiken met de bespreking van de onderwerpen, etc.).

In de laatste week van elke kalendermaand vindt de overlegvergadering van de OR-leden met de WOR-bestuurder en hoofd P&O plaats. Tijdens de overlegvergaderingen wordt overlegd en onderhandeld over onderwerpen waarover de OR advies- of instemmingsrecht heeft.

Faciliteiten

Voor 2017 zijn de volgende faciliteiten afgesproken:

Maximaal 180 uur per OR lid voor alle OR werkzaamheden (overleg en scholing).

- Maximaal 360 uur voor de voorzitter en de overige leden van het dagelijks bestuur.

- Een ambtelijk secretaris voor 0.3 fte.

- Voor alle leden wordt een Ipad beschikbaar gesteld.

De faciliteiten worden in 2018 geëvalueerd.

Besproken onderwerpen

In 2017 zijn onder meer de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

- Voortgang lopende zaken vanuit MT
- Tussenrapportage Vitaliteit
- ESF subsidie
- Ongevallenoverzicht 2e helft 2016
- Overzicht registratie verklaring te detacheren medewerkers
- Stand van zaken tijdelijke huisvesting
- Stand van zaken plaatsingen
- Projectopdracht HR cyclus
- Stand van zaken Aalten en Montferland
- OR verkiezingen en reglement
- Overzicht bonusregeling
- Ondermandaatregeling
- Notitie Intern Beschut
- Aansluiting bij gemeentelijke ombudsman
- CAR-UWO art. 6.2 – opstellen lokale spelregels in samenhang met werktijdenregeling
- Agressietrainingen
- Invulling klachtencommissie en vertrouwenspersonen
- Kadernota
- Notitie integriteitsbeleid
- Notitie deelname van andere gemeenten aan GR
- Verlofuren – voorstel vervallen verlof
- IKB
- Veiligheid
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Meerjarenbegroting
- Kwartaalrapportage
- Huisvesting
- Deelname aan generatiepact
- Evaluatie faciliteitenregeling OR
- Bijdrage vakbondscontributie
- Voorstel verlofuren
- Arbojaarverslag 2016
- Projectplan 'Marsroute naar Excellente Dienstverlening'
- Projectplan Ondernemingsplan 2018
- Projectopdracht evaluatie functie- en loongebouw, incl. formatie-onderzoek
- Evaluatie WSP
- Beoordelingen en beloningen 2017

Adviesaanvragen

De OR heeft de bestuurder in 2017 geadviseerd over:

- Bedrijfsplan
- Ondernemingsplan 2017
- Projectopdracht HR cyclus
- Organisatiebesluit
- Ondersteuning stoppen met roken

Instemmingsaanvragen

In 2017 heeft de OR ingestemd met:

- Werktijdenregeling SW 2017 (TOC)
- Werktijdenregeling SW 2018
- Richtlijnen doktersbezoek 2017 (TOC)
- Agressieprotocol
- Procedure werving/selectie
- Mobiliteit bevorderende maatregelen
- Beoordelings- beloningsbeleid
- Verlofregeling ambtelijk
- Werktijdenregeling ambtelijk 2018
- Attentieregeling
- Rookbeleid
- Regeling woon-werkverkeer 2018
- Aannamebeleid
- Arbodeskundige RIE
- Verplichte verlofdagen

Werktijdenregeling 2018 SW

Vanuit de OC hebben twee leden deelgenomen aan de werkgroep die de nieuwe werktijdenregeling heeft voorbereid. In de nieuwe werktijdenregeling zijn een aantal zaken veranderd. In 2017 werd duidelijk dat de betaalde koffiepauzes in strijd zijn met de cao. Uitgangspunt van de OC was dat medewerkers de mogelijkheid behouden om even koffie te drinken, zonder dat dit betekent dat medewerkers langer moeten doorwerken. De OC heeft afgesproken dat de betaalde koffiepauzes van 2x15 minuten worden vervangen door een betaalde korte werkonderbreking van 2x10 minuten. Een andere wijziging heeft te maken met de grote hoeveelheid verlofuren die veel medewerkers hebben. Om dit op te lossen heeft Laborijn voorgesteld om de opbouw van compensatie-uren af te schaffen. Voor de OC een lastig punt, omdat de OC zich kan voorstellen dat medewerkers deze mogelijkheid willen behouden. Tegelijkertijd vindt ook de OC het belangrijk dat iedereen voldoende vrije dagen heeft tussendoor. De OC is daarom akkoord gegaan met het voorstel. Ook omdat de regeling samenhangt met de afspraken over de koffiepauzes. Verder vindt de OC het positief dat er een vast weekrooster komt en dat medewerkers daarin ruimte krijgen om vaste vrije uren af te spreken.

Beloning- beoordelingsbeleid

De OR heeft ingestemd met het belonings- en beoordelingsbeleid voor de duur van 2017. Gesteund door reacties uit de achterbanraadpleging, heeft de OR aangegeven 360 graden feedback op te willen nemen en ruimte voor medewerkers om iemand aan te dragen voor incidentele beloning. De ruimte om iemand aan te dragen is er, waarbij de beslissing bij de leidinggevende ligt. Afgesproken is dat het niet wordt opgenomen in het beleid, maar wel meegenomen wordt in de verdere communicatie. Wat betreft het toevoegen van 360 graden feedback heeft de OR met de bestuurder afgesproken dat er na de evaluatie, uiterlijk in maart 2018, een nieuw instemmingsverzoek komt, waarin onder andere dit punt wordt meegenomen.

Rookbeleid

De OR heeft ingestemd met het nieuwe rookbeleid. Dit houdt onder andere in dat er niet meer bij de ingang gerookt mag worden. De OR heeft afgesproken dat er ondersteuning komt om medewerkers te helpen met stoppen. Er komt in 2018 een training die medewerkers kunnen volgen. Het rookbeleid gaat in zodra deabri's zijn geplaatst.

OR/OC cursus

Op 23 en 24 augustus zijn OR en OC samen op cursus geweest. Iedereen heeft het als hele nuttige en zeker ook gezellige dagen ervaren. We hebben elkaar beter leren kennen en hebben inzicht gekregen in elkaars kwaliteiten. Verder hebben we uitgebreid gesproken over welke OR/OC we willen

zijn. De OR wil een meer initiatief nemende OR zijn en zich net als de OC ontwikkelen naar een strategische OR/OC. Dit betekent dat er per onderwerp bekeken wordt welke rol de OR/OC wil hebben. Hierbij worden alle belangen (zowel van binnen Laborijn als daarbuiten meegewogen).

Achterbancommunicatie

OR en OC informeren de achterban via intranet, het Laborijn bericht, de IJsselbode en zo nodig via team/afdelings-overleggen en personeelsbijeenkomsten. De verslagen van OR en OC worden gepubliceerd op intranet en kunnen worden opgevraagd per mail.

Over het beoordelings- beloningsbeleid heeft de OR een achterbanraadpleging gehouden.

Bijlage 1 Verloopoverzicht materiële vaste activa

	Grond	Voorzie- ningen	Bedrijfs- gebouwen	Machines Installaties	Inventaris	Vervoer- middelen	Hard- en software	Totaal
Aanschafwaarde per 1-1-2017	1.130	362	3.607	1.448	705	193	684	8.129
Investerings in 2017	-	33	-	27	97	-	-	157
Desinvesteringen in 2017	-	-	-	-	-	-	-	-
Aanschafwaarde per 31-12-2017	1.130	395	3.607	1.475	802	193	684	8.286
Cumulatieve afschrijving per 1-1-2017	-	217	2.342	1.361	628	193	684	5.425
Afschrijving 2017	-	13	89	14	9	-	-	125
Terugboeken afschrijving	-	-	-	-	-	-	-	-
Desinvesteringen 2017	-	-	-	-	-	-	-	-
Cumulatieve afschrijving per 31-12-2017	-	230	2.431	1.375	637	193	684	5.550
Boekwaarde per 1-1-2017	1.130	145	1.265	87	77	-	-	2.704
Onderhanden	-	-	-	-	67	-	-	67
Boekwaarde incl. onderhanden	1.130	145	1.265	87	144	-	-	2.771
Boekwaarde per 31-12- 2017	1.130	165	1.176	100	165	-	-	2.736
Onderhanden	-	-	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde incl. onderhanden	1.130	165	1.176	100	165	-	-	2.736

Bijlage 2 Governance afspraken

Laborijn sluit in ambities en doelstellingen aan op de gemeentelijke doelen zoals verwoord in de programabegrotingen van de gemeenten. Primair betreft het doelstellingen die direct of vanuit het brede sociale domein een relatie hebben met de uitvoering van de Participatiewet. Daarnaast is het mogelijk aanvullende afspraken te maken over deelname aan, of het vormgeven van specifieke aanvullende programma's en projecten.

Op de ambities en doelstellingen spreken de opdracht gevende gemeenten Laborijn enerzijds indicatoren af om de sturende rol van de gemeenten mogelijk te maken.' Deze 'sturende rol' ligt vast in de P&C-afspraken. Anderzijds zal er inzicht in specifieke resultaten gegeven worden ter verantwoording.

De onderstaande indicatoren en resultaten hebben Laborijn en de opdracht gevende gemeenten met elkaar afgesproken en eind 2017 vastgelegd. Ingangsdatum: 1 januari 2018. De afspraken zijn meerjarig. Specifieke getallen en cijfers worden per jaar in de daarvoor bedoelde P&C-documenten opgenomen en ingevuld op basis van nadere afspraken met de gemeenten. Dit wordt jaarlijks voorbereid en besproken in de daartoe ingerichte overleggen binnen de P&C cyclus. Laborijn vertaalt deze afspraken jaarlijks in het ondernemingsplan. Cijfers die niet direct geleverd kunnen worden zijn aangegeven met een sterretje (*).

Indicatoren en resultaten m.b.t. uitvoering Participatiewet

Omvang cliëntenbestand in aantallen:

Inzicht in de verwachte jaarlijkse en meerjarige ontwikkeling van het klantenbestand en de financiële consequenties daarvan.

- Standcijfer aantal uitkeringen / uitkeringsgerechtigden
- Uitgesplitst in PW, IOAW, IOAZ en BBZ*
- Loonkostensubsidie (LKS P-wet)

Per jaar (1-1 en 31-12) en per kwartaal, uitgesplitst per gemeente.

BUIG ontwikkeling per gemeente:

Inzicht in de verwachte jaarlijkse en meerjarige ontwikkeling van het klantenbestand en de financiële consequenties daarvan.

- a) Inkomsten ontwikkeling op jaarbasis (*voorlopig, nader voorlopig, definitief budget*)
- b) Uitgaven op jaarbasis (*begroting, realisatie per kwartaal, prognose n.a.v. realisatie, uitgesplitst per gemeente*)
- c) Mogelijke compensatie Vangnetregeling - indien van toepassing (*uitgesplitst per gemeente*)

Inzicht in het bestand

Inzicht in de opbouw en samenstelling van het klantenbestand per gemeente, inclusief inzicht in het arbeidsmarktpotentieel en ontwikkelpotentieel (*volledig beeld op dit moment nog niet beschikbaar*).

- a) Categorie-indeling bestand (I-II-III)*
- a) b) Specifiek inzicht doelgroepen (bijvoorbeeld: VSO/PRO, statushouders ed.)*
- b) Opbouw bestand in leeftijd, gezinssamenstelling en uitkeringsduur*
- c) Aantal ontheffingen arbeidsplicht / sollicitatieplicht*
- d) Aantal kandidaten doelgroepregister
- e) Aantal kandidaten Nieuw Beschut op basis van aanname Rijk

Allen opgenomen op basis van per jaar (stand per 1-1 en 31-12), begroting, realisatie per kwartaal, prognose n.a.v. realisatie.

Instroom / uitstroom

- a) Aantal meldingen voor dienstverlening
- b) Aantal toekenningen / preventiequote
- c) Reden instroom (top 3?)
- d) Reden uitstroom (top 3?)

Uitgesplitst per gemeente per jaar (1-1 en 31-12) en per kwartaal.

Re-integratie

- a) Aantal lopende trajecten categorie I en II*
- b) Trajectresultaat (onderverdeeld in uitstroom naar werk (parttime of fulltime uitstroom uit de uitkering, uitstroom naar opleiding, uitval)*)
- c) Stand van zaken specifieke projecten
- d) Aantal/Uitgaven Id-banen
- e) Aantal/Uitgaven WIW banen
- f) Aantal Loonkostensubsidie (kort)
- g) Aantal ingezette trajecten jobcoaching P-wet*
- h) Inzet kinderopvang
- i) Inzet externe expertise

Allen per jaar (begroting), realisatie per kwartaal en prognose n.a.v. realisatie.

Afspraken WSP

- a) Aantal bedrijfscontacten
- b) *Aantal lopende offertes*
- c) Marketingstrategie/marketingplan
- d) Aantal vacatures voor doelgroep P-wet
- e) Aantal vacatures voor doelgroep SW
- f) Aantal externe vacatures voor Nieuw Beschut
- g) Aantal gerealiseerde uitplaatsingen naar betaalde arbeid bestand Laborijn onderverdeeld naar parttime uitstroom uit de uitkering en fulltime uitstroom uit de uitkering uitgesplitst naar accountmanager
- h) Financiële bijdrage Laborijn aan WSP

Uitgedrukt o.b.v. begroting, realisatie per kwartaal, prognose n.a.v. realisatie per gemeente.

Participatie

- a) Aantal lopende trajecten gericht op participatie (III)
- b) Stand van zaken specifieke projecten
- c) Trajectresultaat (onderverdeeld vrijwilligerswerk, mantelzorg, deelname aan activiteiten of hulpverlening)*

Begroting, realisatie per kwartaal , prognose n.a.v. realisatie

Hoogwaardig Handhaven / fraudepreventie

- a) Aantal meldingen vermoedens fraude*
- b) Aantal onderzoeken*
- c) Aantal bijzondere onderzoeken (sociale recherche)
- d) Aantal beëindigingen als gevolg fraude onderzoek*
- e) Aantal opgelegde waarschuwingen / maatregelen / boetes en recidives *

Begroting, realisatie per kwartaal , prognose n.a.v. realisatie.

Kwaliteit van uitvoering

- a) Aantal lokale spreekuren per gemeente
- b) Aantal klachten
- c) Aantal bezwaarprocedures (gegrond / ongegrond / niet ontvankelijk / ingetrokken / in behandeling)
- d) Doorlooptijd aanvraag levensonderhoud
- e) Percentage financiële fouten op grond van SiSa (< 1%) per jaar

Begroting, realisatie per kwartaal , prognose n.a.v. realisatie

- f) Periodiciteit van rapportage over de kwaliteit van de dienstverlening. Bijvoorbeeld in de vorm van een cliënttevredenheidsonderzoek (Participatiewet) en medewerkerstevredenheidsonderzoek (Wsw).

Begroting, realisatie per kwartaal , prognose n.a.v. realisatie.

Indicatoren en resultaten m.b.t. uitvoering Wet sociale werkvoorziening

Sociale Werkvoorziening

Inzicht in de verwachte meerjarige ontwikkeling van het Wsw-bestand en de financiële consequenties daarvan in de eerste helft van 2018.

- a) Aantal fte's met Wsw-dienstverband
- b) Aantal fte's gedetacheerde medewerkers, uitgesplitst in individuele en groepsdetachering
- c) Aantal fte's medewerkers intern werkzaam (in de Werkleercentra)
- d) Opbrengst detacheringen
- e) Opbrengst intern werk
- f) Percentage Begeleid Werken
- g) Ziekteverzuim Wsw-medewerkers

Begroting, realisatie per kwartaal , prognose n.a.v. realisatie.

Indicatoren en resultaten m.b.t. bedrijfsvoering en Overige regelingen

- a) Inzicht in de onderbouwing van de meerjarige ontwikkeling van de bedrijfsvoeringslasten van Laborijn
- b) Afstemmingsoverleg met cliëntenraden voor de doelgroep P-wet per gemeente
- c) Aantal meldingen ongewenst gedrag

